

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Esmann, Gustav.

Titel | Title:

Livet er - !.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København ; Kristiania : Gyldendal, 1904

Fysiske størrelse | Physical extent:

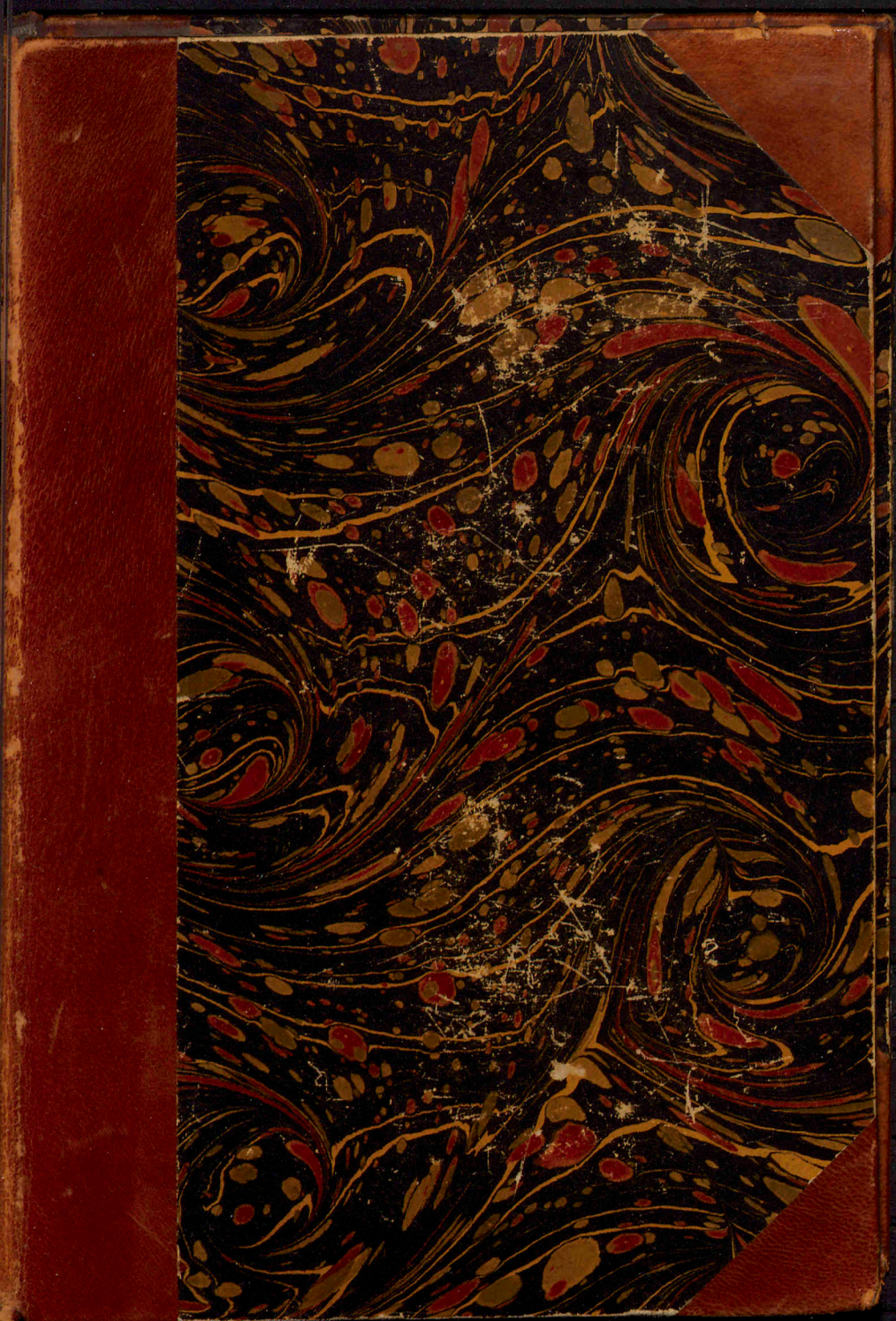
143 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

52, -78. -80

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 02563 5

+ REX

LIVET ER!

THE
LIVET ER!
THE

GUSTAV ESMANN

LIVET ER—!

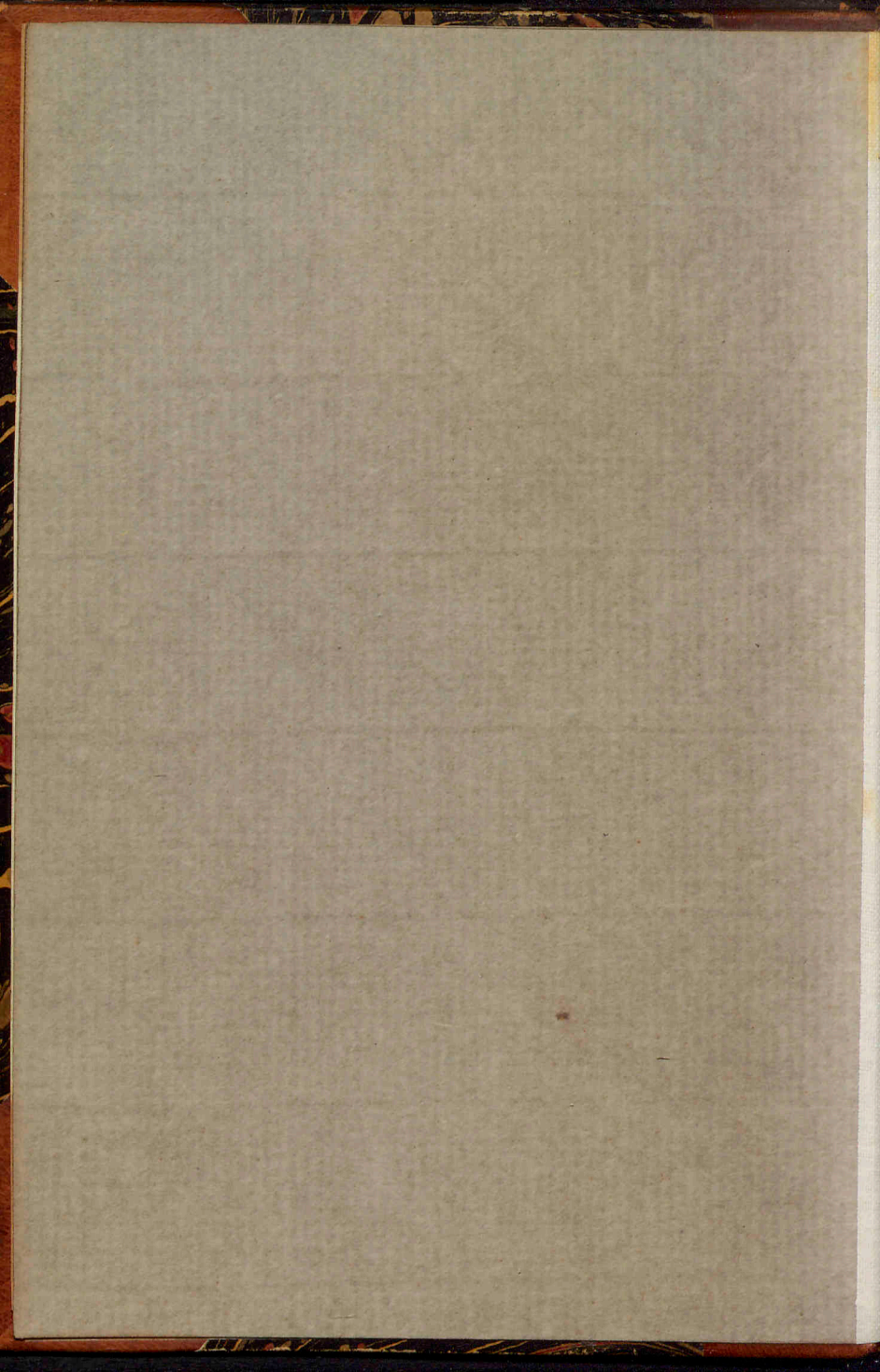

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

NORDISK FORLAG

KØBENHAVN OG KRISTIANIA

1904

LIVET ER —!

1905. h. 835.

GUSTAV ESMANN

LIVET ER—!

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

KØBENHAVN OG KRISTIANIA

1904

LIVET ER —!

FORHENVÆRENDE Godsejer v. Brasen knækkede
adspredt et Par Krakmandler af sin Dessert
— blandet Frugt — skød Assietten med Appel-
sinen og de mugne Rosiner nervøst til Side og
bankede paa sit Glas:

— Svendsen!

— Hr. Baron!

— Fjærn dette her ... ingen Kaffe ... Whisky
og Soda! — — — Pokal! brølede han pludseligt
til, efter at have siddet nogle Sekunder med et
glubsk energisk Udtryk.

Mens han dyppede Fingrene og vædede Over-
skæget i Skaalen med det lunkne Citronvand,
fulgte hans betændte Øjne gennem Pincenezen
utaalmodigt Opvarteren, der børstede Dugen og
stillede Sifon og en frisk optrukken Flaske
Highland foran ham. Han tørrede hurtigt sine
Hænder, greb det vældige Glas, slog Whisky-
snapsen i, lod Mineralvandet susé fra Hanen
og skyllede, mens den endnu brusede, den
kolde, beske, bleggule Drik ned i vilde sugende
Drag. Da han tog Glasset fra Munden, beholdt

han det i Haanden og stirrede begærligt ned i dets Bund, lod Spiritusduften fra de bristende Kulsyreblærer kildre sig i Næsen og ræbede voldsomt flere Gange i Træk. Saa tømte han rolig Slurken, blandede paany, tændte en Cigar og lænede sig behageligt tilbage.

Dagens første Følelse af Velbefindende gennemrislede ham. Han er naaet til den staaende Afslutning og egentlige Hovedbestanddel af sit Maaltid. Det eneste, der endnu rigtig smager ham, liver ham op, ernærer ham. Det eneste, han til enhver Tid har Appetit til, som lokker hans sløve Gane, afstiver hans ødelagte Mave, beroliger hans pirrelige Hjerne. Nydelsen han uafbrudt tænker paa og smægter efter, mens han arbejder sig gennem Kronedinerens Rædsler, idet han mest for et Syns Skyld spiser til Middag. —

Da Status i sin Tid blev gjort op, fik han af Godsadministrationen indrømmet et aarligt Underhold, der tillod ham en sparsommelig Udhalertilværelse i Kjøbenhavn, det eneste Sted, hvor han efterhaanden gad leve.

Han slog sig da ned i Hovedstaden med en trofast Mavekatarrh og Resterne af en fyrstelig Garderobe. Pengene lod han sig anvise pr. Maaned og indrettede sig efter Omstændighederne.

— Naar jeg faar Godset i Orden, var i Be-

gyndelsen hans stadige Omkvæd, hver Gang han maatte paalægge sig en Indskrænkning i fordums Yppighed. Men da han i et klart Øjeblik har udregnet, at det med Priserne staaende vil være en tredive Aar, før Kreditorerne bliver betalt og han til den Tid være godt de firs, er han dog saa fornuftig ikke at overanstrengs sine Indkomster og vogter sig omhyggeligt for at gøre Gæld.

— Er man først paa Skraaplanet, kan han pludselig udbryde med advarende Øjenrullen og prustende af Skræk. Og fuldkommen paa det rene med, hvor umuligt han vilde være i Stand til at fortjene blot det ringeste til Livsens Op- hold betragter han med ynksom Rædsel enkelte haabløst ruinerede Standsfæller, der, gispende i fortvivlede Smaabestillinger, under vilde Laane- jagter eller fantastisk Agentvirksomhed, stræber at holde Næbet over Vandskorpen, idet han selv føler sig paa det tørre og som ved et Naadeunder sluppen for Ladegaarden. —

Ved Hjælp af Møbler og Udstyr, det blev ham tilladt at medtage fra Gaarden, har han da hygget sig forholdsvis stilfuldt i en Treværelsens Lejlighed paa Gammelholm med Salon, Sovekammer og Toiletkabinet. En gammel Stuepige, der har fulgt ham, gør i Stand, passer hans Linned, friserer ham og laver hans

Morgenkaffe. Selv lever hun udelukkende af Kaffe og Smørrebrød, da Herren er yderst kneben med alle Husholdningsudgifter for at have de overflødigt mulige Soldepenge til at gøre Figur med paa Kaféer og i Dameselskab. Thi han har elsket Kvinden, fra han ejede sin første Femdalerseddel.

Han tager sin Forplejning ude, til Frokost to Pilsnere, en Angostura og ét Stykke Franskbrød med svenske Sild, til Middag Dagens Kost paa en halvfin Restaurant. Men han besidder i sine Skabe og Skuffer et Assistenshuslager af de forskelligste Klædningsstykker, passende til alle mulige Aarstider og Klokkeslet. En Kapital i Slips hænger pynteligt som Seletøjer paa Knager i Spisekamret, og han raader over en Fodtøjs-samling, der er hans Stolthed og Skat, som han egenhændig børster, pudser og gnider som en Fuldblodsstald, og som opstillet i Orden og Gelled paa Hylder i hans Soveværelse foranledigede en borgerlig Dameperson, der en Morgen opslog sine Øjne i hans Himmelseng, til naivt at udbrude: — Gud, er Du Skoma'er!

Uden at koste nyt kan han da uafladeligt skifte Ham, og uden strængt at være paa Moden dog jævnlig forbløffe ved overraskende Toiletsammenstillinger. Han er høj, flot skabt, og Buxen sidder stram om hans Laar som

Barken paa et Træ. Den blaastribede Morgenflip staar malerisk til hans aristokratisk fordrukne Fjæs med den svære hestepærefarvede Knebel under den purpurne Næsetip. Det sølverne Hundehoved paa hans Stok aabner sig ved et Tryk paa Snuden for en vellugtende Svamp. Han bærer Brystnaal med perlekronet Navnetræk og paa hver Pegefinger en mægtig lysegrøn Signetring med prydfuldt udskåret Vaaben.

Indfattet i denne Pragt skrider han sorgløst ned ad Strøget, fulgt i Hælene af *Diana*, en gammel brun, ligesom mølædt Hønsehund, hvis svingende Patter fejer mod Fliserne.

* * *

Det er hans bedste Tid paa Dagen, naar han sidder saaledes efter Maaltidet med Nakken mod Kafésøfaens fedtede Fløjlsryg, lader Cigarrøgen sive ustanseligt gennem Overskæget og nyder sine Opstød og sine Erindringer.

Han sidder i Begyndelsen som forstenet, uden en Gang at blinke. Den højre Haand forlader kun sin Buxelomme for at føre Glasset til Munden, den venstre kun sin for at hjælpe til, naar der skal blandes et nyt. Men efterhaanden som Drikken stiger fra Maven til Hjærnen, begynder

hans Tanker at arbejde. Han smiler, nynner, fløjter og smaasnakker nu og da med sig selv, idet han slaar Knips med Fingrene. I Tobakstaagen og Whiskydunsterne faar Kærminderne Form for hans Blik: lokkende Kvindeskikkelser, Laura, Amalie, Mariane, nakkeskilte Kellnere, Separatkabinetter med Cigaretrøg, Blomster og Champagnekølere, krydrede Toiletdufte, rosenrøde Hængelamper! Han ser sig selv som rødmosset Landbohøjskolestudent den første Vinter i Kjøbenhavn ved Foden af de frederiksbergske Sangerindetribuner, hængende med bankobegeistret Blik ved Døgnfluernes Læber. Han ser for sig Raden af de fuldbarmede Kæmpindegestalter med Babyforklæder og Flettepisk ned ad Ryggen. Tribunen gyngede under deres Trin, Toddyglassene dampede ved deres Fødder. Og ikke disse moderne »dessous«, som Referenterne nu altid havde saa travlt med. Nej — Læggene spændt i hvide Bomulds, Knasemamelukker og to og tyve Knaps højhælede, Slagterlavets Fryd. Det var solide Tider, Tøjet var godt.

— — Naar Forestillingen var forbi og Erobringstimen slog! Det havde kostet Blod og blaa Øjne udenfor i den bælgmørke Allé, inden han fik lært de kjøbenhavnske Slaastag. Man kæmpede i sammenbidt Tavshed. Politiet sad indenfor ved Bestikkelsesbægret, og Kontrolløren aab-

nede kun Døren akkurat saa meget, at den omstridte kunde smutte ud. Droskekuskene blandede sig ikke i noget. De vidste, der blev Tur alligevel. Der lød kun Skallernes dumpe Brag og Stokkeslagenes sejge Svup. Tilsidst ét: Kan Du nære Dig? Saa var man færdig.

Han huskede den lille tætklippede Handskemager med Bulldoggefjæset, som vilde fælde ham med et Spark i Skrævet. Hvordan han med en lykkelig Snarraadighed greb ham i Hælen og rykkede til sig, saa Handskemageren knaldede Nakken i Gruset og blev liggende uden et Suk. Den Aften kørte han første Gang Alma Mortensen hjem. Hun havde jo sunget ned til ham:

De dernede med de blonde Barter,
De gaar vistnok stygt paa Boulevar'ter,
Dog, det kunde vist allige—vel ské!
Jeg Dem kunde komme til at — —
Tralalala la la la lala.

Og anden Gang, da han havde sendt en Flaske Portvin op:

Oh Axel, jeg nærer
For Dig et farli—t—rømmeri
Det er min varme Vantasi
Som bærer
Som bærer Skyl—t—eri!

— — — — —

Danmarks Alma! Hun findes ikke mere, den gamle danske Sangerinde, sukkede han vémodigt som ved Tanken om den uddøde Frederiksborg-race. Og han huskede, da han sidst havde set Alma paa Bakken, en raakold Juniaften for et Par Somre siden. Ældet, uformelig fed med blaarøde Haandled stod hun paa Tribunen, hvor Regnen dryppede gennem Teltdugen, i et latterligt kort og snavset Skørt og lirede med sløv og drævende Stemme:

Livet er ingen Morskabstheater
Saadan som — se — har været — se før.

Og da hun var færdig, krøb hun sammen paa sin Stol, trak en gammel Waterproof over Skuldrene og satte sig til at strikke. Han havde tilstillet hende en Kneckbeiner og skyndt sig ud, hjem til Byen. Det havde gjort et mægtigt, uhyggeligt Indtryk paa ham. Endnu da han sad lunt hos Nimb i Verandaen, havde han skuttet sig og mumlet: — Jeg troer s'gu selv, man begynder at gaa op i Limingen. —

Men i sin Glanstid, de første Aar efter at han havde arvet og stykkede sine Fæstegaarde ud paa alle Byens Soldesteder, var han jo en Sultan paa den kjøbenhavnske Lystbørs. Hans Ankomst efter Klapjagterne i November imødesaas som Lotteriets store Trækning. Febrilsk betroede de

smaa Souperdamer hinanden paa Toilettet hos Neliendam, at de havde læst hans Navn om Morgenen i d'Angleterres Liste. »Bras er i Byen,« læspede de fortroligste. Og Meta Dybens afviste hidsige Bankere med et fornemt nedladende: »Ikke iaften kære, jeg venter v. Brasen.« For hele den unge, fremadstræbende Mellemdameverden var et Besøg i hans overdaadige Aftrædelseslejlighed ved Nørrevold det blaa Stempel, Prikken over i'et, Stregen til Nullet, som Holberg kaldte det. Den sky Butikslærke som den prunkende Variétépapegøje, alle bukkede de under for hans Ry og gyldne Vaaben. Han brudedeførte ubestridt Smaatheatrenes og Sangerindepavillonernes Førstegrøde. Og han gjorde hverken Kur med Blomster eller Talemaader. Kontanter var hans eneste Galanteri: — Der har Du Hundrede Kroner, min Pige, til at købe Dig noget Skidt for, var hans staaende Kvitteringsformel i den drævende vendsysselske Mundart, der var alle Bybudes, Droskekuskes og Opvarteres Fryd.

Da han omsider havde pantsat, belaant og prioriteret lige til Grisene i Moders Liv, blev der fra Familiens Side gjort et Forsøg paa at redde ham over i et rigt Parti og bevare Herligheden. Hans Tante, Baronesse v. Pletten lod ham debutere en Vinter og forestillede ham for

Selskabet. Bras gennemgik Manêgen med dyb jysk Alvor, gjorde Visitter om Formiddagen og mødte til Routerne om Aftenen, dansede, svedte og drak, hvad der kom i Nærheden, men til de unge Damer mælede han ikke et Muk.

Som han betroede sin Fætter: — Det kommer af, Du — jeg kan ikke hitte Jargonen. For hver Gang jeg synes om Pigebarnet, har jeg kun Lyst til at spørge hende: — »Hør kære Frøken, synes De ikke, her er temmelig svagt. Skal ikke vi to hellere æske ned i Fønix og faa os tolv stegte Østers og en Flaske Pommery fra Grenaa? Og saa er den jo ikke god længere.« Det maatte opgives.

Omsider trak Terminen sammen og Bras slog sit sidste store Slag. Selv Kusk paa sin berømte Dukkeviktoria med det isabellafarvede Ponyfor-spand kørte han to spanske Danserinder langs Øresundets Kyst og op til Jægersborg idylliske Hotel, hvor tvende Løjtnanter fra Garnisonen derude tørstige stødte til. Det blev en historisk Aften. Man trak Ponierne op paa første Sal og Officererne red Skoleridt omkring Bordet, saa Loftsgibsen nede i Billardstuen haglede i Hovedet paa de stedlige Honoratiores. Og Ponierne fik Skum og Studenterhavre og de kom op i Vindueskarmen med Forbenene og nikkede med spanske Hatte paa til den jublende Folkemængde.

Men da Gendarmen afbrød Forestillingen, vilde de berusede Dyr ikke ned igen af Trapperne. De lagde Ørerne tilbage og strittede imod med alle fire, saa der maatte Bud efter en Husarstyrke fra Kasernen til at bære dem ned paa Strøelsen.

Styrken drak Hundrede Bajere og Selskabet forøgedes uophørligt. Hjælpsomme bødes ind. Forbibrullende Cyklisters anraabtes gemytligt fra Balkonen og haledes op. En Sygekasse, der var paa Skovtur med Damer, Faner og Musik og havde forudbestilt Lokalet, blev højtideligt inviteret. Der blev dækket et mægtigt Taffel, Trompetere stillet op i Salens fire Hjørner, Kælderen tømtes, hele Kroen bølgede og gyngede i et kæmpemæssigt Sold. Bras straaledes og tilsidst holdt han Tale. Han talte for Kvinden, som han takkede for alt, hvad hun havde været for ham ... i Livet, og hvad han haabede, hun endnu maatte blive ... selv om han ikke mere kunde være det for hende, som .. han haabede, han havde været ... i Livet ... Her overmandedes han af sin Bevægelse og Sprogets Vanskeligheder, og da Regningen kort efter blev forestillet, brød han pludselig op, bad Værten overtage Isabellerne og Officererne Donnaerne, og slap med sidste Tog til Kjøbenhavn. Og næste

Dag rejste han helt hjem til Jylland og stansede sine Betalinger. —

Her stansede forhenværende Godsejer v. Brasen som sædvanlig i sine Memoirer. Han var naaet til den femte Whisky og Endepunktet for sin aandelige Spaseretur. Han pustede stærkt. Det ligefrem knaldede i ham som i en overfyret Magasinovn. Han lagde begge Hænder paa Dugen og rejste sig med et Brag. Paa hans Læbers Bevægelser forstod Opvarteren, at han ønskede at betale. Det viste sig at han netop havde saa mange Smaapenge, at han beholdt Maanedens sidste Guldtyvekronestykke tilbage. Han lod Mønten betænksomt glide i Vestelommen, blev halet i Overfrakken, rakt Hat og Stok, og pejlede Døren til Udenomsbekvemmeligheden, idet hans Hjerne tumlede med et ham i Øjeblikket uoverkommeligt Regnestykke.

Da han lidt efter kom ud paa Fortovet, blev han staaende ubevægelig som en Portstolpe. Aftenen ombølgede ham blidt og behagelig. Det var sidst i April og foraarslunt med syrlige Pust fra Boulevardtræernes gærende Knopper. Bras indsnusede dybt og længe den velgørende Luft. Han skød Hatten fra Panden og løftede Blikket over Raadhuspladsens sorte Tage mod den blege Himmel. Hans Fornemmelser friskedes vidunderligt, han pudsede Lorgnetten, strøg Kne-

belsbarten og satte sig roligt i Bevægelse. Ind gennem Byen.

Butikerne straaledede og Gaden mylrede med Ungdom. Unge Par, Arm i Arm under Lygterne, eller lænet tilbage i de smaa Dulledrosker paa Vej til Frederiksberg. Unge frisindede Damer i Foraarsjaketter og ny Hatte. Unge tilsvarende Gentlemen i lyse Overfrakker med Cigaret i Munden, drivende frem og tilbage eller spejdende fra Porte og Hjørner.

Bras styrede sin Kaas med et listigt Smil om Læberne som en nobel ældre Vædder, der ved Aftentide med velvillige Nik skrider henover Græsgangen. Strygende sig til en Berøring her, mimrende en Parfume der. Drejende sig med kælen Brummen efter et hvislende Silkeskørt, eller læskende sig i Forbigaaende ved at lade Blikket glide henover en Vinduesudstilling af luftigt og svulmende Blondelinned med lyserøde Atlaskessløjfer. Han havde mange smaa Fornøjelser. Men efterhaanden sank Gejsten i ham, han begyndte at lude med Nakken og slappes i Knæene og blinkede kun sløvt til de vævre Smaalam, der trippede forbi.

Da han naaede »Hesten«, stansede han uvis. Skulde han gaa en Gang tilbage, eller skulde han gaa hjem ... det var forbandet tidligt ... han gabede og følte sig stram i Ansigtet. I Grunden

havde han nok. Men Gadelivet svirrede æggende omkring ham. Han syntes, ikke han som brav Jæger kunde være bekendt at give det op, før han havde gjort et Forsøg med sin Aften. Og besluttede da mere af Pligtfølelse at slaa et lille Slag endnu og afsøge Terrænet ud imod Grønningen.

— Hvad er Livet, filosoferede han langs ad Bredgades Fliser — hvor Lugten af de råadne Dyr foran Vildtkældrene uvilkaarlig stemte ham til mørke Spekulationer — hvad er Livet, naar Sprutten saa hurtigt kan løbe af et Menneske! Han læste Priserne paa de fremlagte Lækkervarer, og det dunkle Regnestykke fra før blev ham klart. Fire i tyve er fem. Der var fire Dage af Maaneden tilbage, fem Kroner pr. Døgn. Han havde ikke en Gang Raad til at byde paa en Flaske Skum, hvis han skulde møde noget.

Det var vist fornuftigst at gaa hjem og nøjes med at glo paa Fotografier, som han plejede paa sine platoniske Aftener. De to tykke Albumet, hans eneste Litteratur. Det ene med Kabinetsbilleder af alle de skønne, der i Livets Have havde skænket ham deres Gunst. Nogle med minderige Tilegnelser: — Bras, souvenir de Helga! — Store Basse fra hans lille Dax. — — Graf von Brasen! Erinnerung an seine dankbare Bella. — Det andet indesluttende alle de

endnu skønnere Væsner, han kun havde favnet i Drømme. Leda, Kleopatra, la belle Otéro, fremstaaende Kvinder!

Han havde allerede bestemt at vende om ved næste Lygte, da han med et Ryk stod stille og lyttede. Fra en Række stærkt oplyste Vinduer i en fornem Stueetage lød larmende Klavermusik og summende Spektakel ned paa Gaden. Udenfor ventede et Par Drosker. Bras blev øjeblikkelig pirret. Han vidste, her boede en ung aristokratisk Levemand, en værdig Efterfølger af ham selv i det galante Rige. Nu lød det, som der blev væltet et Bord. Det gik nok højt til. Hvilke Damer der mon var med?

Pludselig blev Portdøren revet op og en ung slank Pige i lys Silkekjole med en mørk Pelsboa over de nøgne Skuldre styrtede ud. I knitrende, susende Fart fløj hun tværs over Fortovet, kastede sig ind i den første nedslaaede Droske og hviskede til Kusken: — Kør, skynd Dem — med en Stemme, der spruttede af Latter.

Idet hun rullede af Sted, strejfede hendes Blik Bras' forslugne Øjne og lod ham fange et Glimt af kaad Medskyld. En Bølge af krydret, voldsom Heliotrop svævede et Sekund over Gaden.

Et Vindu blev stødt op:

— Kørte hun, Hallo! — lød en ilter Herrestemme.

— Sacredieu, hun er kørt, raabtes der ind imod Salen.

Alle Vinduer aabnedes med ét Slag. En Skare selskabsklædte unge Mennesker bøjede sig ud over Hovederne paa hinanden og skreg i Kor:

— Elly, Elly . . . stop Kusk!

— Godnat allesammen, Godnat Prins, lød det tilbage. Hun stod op i Vognen, leende og svingende med Boaen.

— Hun er gal, mumlede én.

— Men hun er dej—e—lig — skingrede en beruset kvækkende Hanekyllingerøst. — Godnat, du dejlige Elly!

— Tyve Kroner, Kusk, for at vende, satte en jysk Bas i af sine Lungers fulde Magt.

— Stille, det gaar ikke an. Lad hende køre, lad os spille Vab!

De forsvandt alle fra Vinduerne. Paany klang Musiken.

Bras blev staaende som elektriseret. — Hvad var det? Sikken et Blik! Hun skød jo fanden-galemig!

Han kunde endnu se hende i Vognen. Nu vendte hun sig om. Han stak i et Par ilsomme Spjæt som for at løbe til. Saa bremsede han og gjorde kort omkring. — Du havde s'gu bare faaet Røg. Ligesom de andre . . . trøstede han

sig, spyttede og skridtede rask ud for at komme i Ligevægt.

Men Indtrykket havde alligevel været for opflammende. Synet af det smækre, pragtfulde Pigebarn blev ved at danse foran ham, og pludselig stansede han, stødte Stokken mod Fli-serne og erklærede beslutsomt:

— Jeg tror s'gu, jeg gaar op til gamle Pip! —

Gamle Pip er Bras' allerældste Veninde. Da han som pur Yngling kom til Hovedstaden, var hun den første Kvinde, der husvaledede ham, og skønt stærkt fejret og Dag og Nat belejret, fandt hun dog altid en ledig Stund for sin lille Bras og modtog godmodigt alle hans Maanedspenge. Han havde da heller aldrig helt svigtet hende i Tidens Bølgegang, mens han selv steg opad i Glans og hun gled tilbage i Skumring. Og nu, da de begge befandt sig paa Tilværelsens mere skyggefulde Side, havde de paany ret fundet hinanden og plejede et Venskab, der kunde minde om det fine Forhold i visse franske Romaner mellem den afblomstrede Markise og den aldrende, dog stadig galante Vicomte, der har elsket hinanden i deres hede Ungdom.

Gamle Pip boede i Rosengaarden og didhen sendte nu Bras sine atter fyrige Skridt. —

En Timestid senere stod han i en dunkelrødt

belyst Salon med tredive Graders Varme overfor en buttet, næppe femtiaarig Krøltop i Friserkaabe, med smaa skikkelige Griseøjne og Fingre af et folkeligt Snit, men funklende af Ringe. Paa Bordet imellem dem stod en tømt Champagneflaske og Glas.

Bras var i Hat og Overfrakke og trak sine Handsker paa med en Mine som en Mand, der har gjort en fortrædelig Forretning.

— Naar kommer Du voldsomt igen, spurgte Tyksakken lokkende.

— Næste Gang jeg bliver smaatosset, brummede Bras. Han sled i Handskerne og skævede arrigt til Lampedugen, under hvis Kant lige den yderste Rand af et Guldstykke blinkede frem.

— Lad mig knappe, ... værsgod ... sig saa voldsomt Farvel!

Hun rakte sig op, han bøjede sig tvært, stødte imod med Hatteskyggen, tog efter Hatten og rev sin Lorgnet af.

— Hov, stop lidt ... jeg tabte min Næseklemmer!

— Faldt den paa Gulvet?

— Ja, kan Du ikke se den? Jeg kan ikke taale at bukke mig.

Hun lagde sig forsigtigt paa Knæ, kravlede frem paa alle fire og famlede henover Gulvtæppet.

Bras stirrede igen paa Lampedugen. Dér laa hans sidste Penge, dér laa Maanedens sidste fire Dage. Fjols, som han var. Han skelede ned efter Pip. Nu kravlede hun ind under Bordet. Og med et flovt, drengagtigt Smil strakte han Armen ud, greb Tyvekronen og stak den gesvindt i Lommen. I det samme rejste hun sig, ildrød i Hovedet og rakte ham Lorgnetten.

— Pyh, det var varmt!

— Tak for det ... ja, saa gaar jeg ... er der tændt paa Gangen?

— Jeg skal lyse Dig.

Hun blev staaende med Entrélampen, mens han tungt skridtede ned.

— God Nat, Bras, raabte hun, da hans Ryg forsvandt.

— God Nat, Pip!

Da han hørte hende smække Døren til, skyndte han sig de sidste Trin.

Det regnede, han smøgede Kraven op, borede Hænderne i Lommerne og drev af. — Snavs Verden, man lever i, mumlede han i Skægget. Og pludselig gav han sig til at nynne med grødet Røst:

Livet er intet Morskabstheater.

Saadan som det har været det før!

TVILLINGER

BLEG og stille, saa hjælpeløs mat efter den svære Fødsel, laa den lille Adjunktfrue i den store Seng og følte det, som der slet ikke var mere tilbage af hende selv.

Man havde ladet hende alene, for at hun skulde sove, men hun var blevet vækket igen af en tilfældig Støj i Lejligheden ovenpaa og laa nu der bag Skærmbrædtet og saa frem i Sygestuens moskusduftende Halvmørke med blanke, febervaagne Øjne. Hendes Bryst var saa skærende ømt, hun vovede kun at drage Vejret halvt og sagte. Hendes tynde, klare Hænder laa fladt henad Sengetæppet uden blot at pille ved Lagenets Kant. Den letteste Tanke om at skulle røre kun det mindste Lem, truede med Smerte, knap den var tænkt.

Det var Tvillinger denne Gang. Tre Børn nu allerede, og hun havde først været gift i to Aar!

Fra næste Stue lød sagte Gyngén af begge Vugger. Det var kommet lidt pludseligt, før det var ventet, endnu igaar havde hun været paa Gaden. Ude fra Forstaden var hun

gaaet den lange Vej til det store Magasin inde i Byen. Hun mente, hun havde godt af at gaa, og Omnibusbilletten kunde spares, til hun skulde hjem. Gennem den fugtige Graaluft paa de kolde, fedtede Brosten, trykkende sig til Side for skyndsomme Mennesker, ventende taalmodigt ved Hjørnerne for sølede, farende Vogne, var hun vandret Skridt for Skridt i en svimmel Døs, som hun tænkte kom af Luften, og havde næsten vidst af ingen Ting, før hun stod foran den spørgende Kommis ved Disken i den oplyste Butik.

Da hun havde nævnet, hvad hun ønskede, støttede hun sig til en Stol og ventede paa at blive besørget, træt og beskeden. Et Stykke borte under en af Gaskronerne stod to høje unge Piger, smække i deres glatte, pelskantede Kaaber med Slørene skudt op fra de friske Ansigter. De saa paa Silkestrømper, bøjede sig ned over Disken og vragede mellem Farverne i de lange Papæsker, som stabledes frem foran dem. Og mens de hviskede og lo højt og raad slog om deres Toiletter, greb Kommis'en Par efter Par af den sarte, gennemsigtige Vare, rullede dem ud i Luften, for at Silketraadene skulde spille, svingende dem, frem og tilbage i Lyset som skinnende Slør, bleggyldne, rosenrøde og matblaa med glimtende Striber af Guld.

Den lille Frue saa adspredt til. Hun saa paa den kælne, fornemt glinsende Luksus og paa de smukke, straalende unge Piger, der strejfede hende igen med flygtige, leende Blikke. Og da hun havde faaet sine Pakker og gik, mødte hun i det store Spejl ved Døren sit eget Billede, sit eget smalle, lidende Ansigt med de anstrengt skinnende Øjne, sin egen syge, uskønne Skikkelse i den korte Plydses Kaabe, der over Livet sad knappet saa stramt.

Omnibussen, som lige kørte forbi, holdt stille og tog hende op. Og derinde i dens klamme, mugne Luft, med Træk i Ryggen fra Vinduet og Træk om Fødderne fra Døren og Rudernes evindelige Rysten i sit stakkels nervøse Hoved, begyndte hun for Alvor at føle sig ilde, ane Smerterne, som var paa Vej. Hun maatte klage sig, mens hun gik op ad Trapperne, og næppe var hun inde, før hun segnede sammen i sit første Skrig.

Fra det Øjeblik huskede hun intet bestemt. De havde tumlet med hende det meste af Natten, og da det var overstaaet, havde hun følt sig som efter en Række voldsomme, smertefulde Fald, det ene voldsommere og smertefuldere end det andet, liggende blodig og forknust med Efterlyden af sine Skrig endnu i sine Ører. Man havde vist hende Børnene og givet hende Vin,

saa hun havde sovet et Par Timer. Da hun vaagnede, havde hun forlangt Børnene ind til sig igen, baade de to nyfødte smaa Piger, og deres knap et Aar ældre lille Broder, og hun havde sluttet dem i sin Favn, ligget et Øjeblik med dem i sine Arme, selv et lille Barn, tyve Aar med sin tredobbelte Moderbyrde. —

Men Turen igaar ind til Byen, de to unge Piger, hun saa inde i Butikken, det var det sidste, hun havde oplevet, før det allersidste kom og paa det maatte hun tænke nu.

Hun tænkte paa deres runde varme Kinder, paa Øjnenes kaade Glimren og deres friske Tandrækker, som skinnede højt i Lyset, naar de lo. Det Sundhedens og Rigdommens overmodige Velvære, der omstraalede dem, deres Bevægelsers kække Snarhed i den fine, lune Dragt. Hvor de var stærke og unge de to! En lykkelig, ukuet Ungdom.

Og pludselig, det fulgtes som med Syreners lifliglette Vellugt og Sommeraftenduft af langt-hen vejrende Hø, glimtede der frem i hendes Tankers bitre Mørke en solglad levende Erin- dring fra hendes egen korte Pigeungdom i Præstegaarden derhjemme paa Landet.

En Sommerdag i Engen, da Høet blev sat i Stak. Sammen med sine tre yngre Brødre var hun gaaet derud om Eftermiddagen med Fol-

kenes Vesperkost, og de havde holdt Maaltid med dem, siddende alle i Klynge i det friske, knastørre Hø. Livagtig huskede hun Karlenes og Pigernes runde, arbejdsvarme Ansigter, de store Munde, der sindigt aabnede og lukkede sig over de tykke Rundtenommer med Knapost og Pølse, og hver enkelts pligtige Nik og »Skaal og mange Tak«, naar Turen kom til Solbær-snapen i det lille Sølvbæger, hun lod gaa rundt.

Saa rejste Folkene sig langsomt en efter en, tørrede af over Munden og slentrede hen til Riverne, men hun og Drengene blev tilbage og begyndte at slaas i Høet. Hun var stærk den Gang, de magtede hende ikke, naar de kom én ad Gangen. Hun stod fast i det tætteste Livtag og rystede dem af sig, saa de baltrede i Græsset. Saa stormede alle tre løs paa hende og hængte sig om Skuldre og Hals og tvang hende omkuld. Og skrigende og leende dængede de hinanden til med store Klumper duf-tende Hø.

Siden rutschede de i Stakkene. Hvor var det dejligt saadan Gang efter Gang at strække sig helt ud paa Ryggen i Toppen af den bløde, krydrede Stak, ligge og se op mod den varme blaa Aftenhimmel og saa glide det raske, øjeblikskorte Rutsch, til Fodsaalerne ramte Jorden. Hver Gang maatte hun blive siddende paa Hug

og passe sit Snit med at rejse sig, naar Drenge ikke saa det, for Klæderne gled op i Farten, saa Straaene kradsede paa det bare Skind.

Da saa Klokkerne begyndte at ringe og Folkene syngende og i Række med River og Forke paa Nakken drog bort over Markerne, standsede de Legen og gik hjem, trætte og varme, med Aftensolen lige i Ansigtet, op gennem Landsbyen, hvor Tørverøgen duftede, og Mænd og Koner, som hvilede sig paa Tærsklerne efter Dagens Byrde, hilste Godaften til Præstens Børn.

Hjemme havde de allerede spist, og Fa'er gik med sin Pibe ude i Haven; men Mo'r havde Tykmælk til dem i Verandaen, og da den var til Livs, tog de sig en ordentlig Saltebrød i Skumringen, mens Duggen faldt. Under den gamle Lind, hvor Fa'er sad, var Fristed, og Præsten maatte hele Tiden strække sine Arme værgende ud for Toddyglasset, naar de kom farende, forpustede, under høje Skrig.

Hvor tydelig hun huskede sig selv, som hun den Gang var; sexten Aar, opløben og solbrændt, med Panden fuld af Fregner under Straahatten, og Barnehaarpisk ned ad Ryggen endnu. Rigtig, som Fa'er drillende kaldte hende, en lang, grim Tøs.

Det var den Sommer, næste Sommer saa...

... Døren aabnedes forsigtigt, og Adjunkten traadte ind.

Han gik keitet paa Tærne hen over Gulvet og kiggede over Brillerne om bag Skærmbæddet. Og da han saa hendes vaagne Øjne, satte han sig paa Stolen ved Sengen og lagde sit Hoved med det pjuskede lyse Haar, der lugtede af gammel Tobaksrøg, ved Siden af hendes paa Pudsen og greb med sine tørre, støvede Fingre om hendes fugtige lille Haand.

— Min lille Pige, hvordan gaar det nu, har Du faaet Dig en god Søvn? — Det var strængt, ikke sandt? — Hvem skulde ogsaa have troet det om saadan en lille Mo'er, som Du. To store Pigebørn paa én Gang; syntes Du, det var for lidt kun at give mig én? — Var det derfor, Du? — Og det har Du gaaet og tiet ganske stille med, for Du har naturligvis vidst det saa godt, saa godt, men Du vilde overraske os alle-sammen.

— Har Du været inde og set dem?

— Jeg har kysset deres Hænder ... ved Du, hvad jeg tror? Den ældste har brune Øjne ligesom jeg, og den yngste har faaet dine blaa. Aa, de er saa stille og dybe de smaa Øjne. Det er, som man saa ned i Bunden af en Blomst, en mørkeblaa Klokke ... Men hvor det var en lang, drøj Nat, hvor jeg var bange for dig, min

egen lille Mo'r. Du kan tro, det var drøjt for mig ogsaa at gaa paa Skolen i Morges efter den Nat og vide, Du laa her. —

— Er Du nu færdig med Skolen idag?

— Nej, jeg løber strax. — Jeg fik byttet en Time om, jeg maatte jo hjem og se dig . . . ; Men Klokken tre har Du mig igen . . . Nu tror jeg, jeg maa afsted . . . Du har ogsaa bedst af Ro . . . din Stemme lyder saa mat.

Og Adjunkten rejste sig og kyssede sin Kone paa Panden. Et Øjeblik blev han staaende og betragtede hendes stille, blege Ansigt. Saa listede han sig ud bag Skærmbæddet og henover Gulvet. Men i Døren standsede han og sagde hen til Sengen med et Smil, som hun ikke kunde se:

— Sov nu, lille Mo'r og skynd dig og bliv stærk og rask. Husk paa, Du er en fattig lille Kone og har ikke Raad til at ligge længe syg. Mere end i denne Maaned tør vi ikke holde to Piger. Saa maa Du til at hjælpe dig med Stine igen. — Men tænk nu ikke paa det . . . sov til jeg kommer tilbage til dig. —

Den lille Frue blev stille liggende. Klare Taa-
rer fyldte hendes Øjne og randt over Kinderne ned i hendes blanke, brune Haar, der under Natkappen flød henover Pudren.

Men snart holdt hun op at græde. Hendes Blik fik en tør Glans, der kom hende Pletter

paa hendes Kinder. Saa løftede Feberen hende
paa sine Vinger, gyngede hende op og ned i
susende Sving, hvirvlende højt og svimlende
dybt. Og gennem Luften for hendes Øjne sank,
blev ved at synke, lange, skinnende Slør, bleg-
gyldne, rosenrøde og matblaa med glimtende
Striber af Guld.

LÆGEN

JEG skulde skaffe Lægeattest i Anledning af en Livsforsikring og besluttede at gaa op til Crone, en gammel Studenterkammerat med en ypperlig Doktorgrad. Skal ens Hjerter og Nyrrer granskes, vil man jo helst have at gøre med en jævnaldrende og bekendt, med hvem man kan snakke fra Leveren om sine smaa Skavanker.

Crone er en flink Fyr og en flittig Arbejder, paa Færde i Blade og Brochurer, gør udenlandske Rejser og holder populære Foredrag. Han har ogsaa i en Fart skaffet sig et kendt Navn og en værdifuld Praksis. Vi er vedblevet at staa i Berøring, og jeg ser ham daglig paa Kaféen, hvor han fra 4—5 holder Klinik i radikal Samfundslære for en Absintskreds af yngre Jurister, Journalister og et Par frisindede dominospillende Teologer. Han elsker at høre sig selv tale, er fuld af Spot og Harme mod al Stilstand og Tilbagegang, begejstret Fordomsfjende paa sit eget og andres Omraader.

Vi havde aftalt, jeg skulde komme hjem

til ham lidt efter Konsultationstid. Der var heller ingen i Ventestuen, og da han hørte, det var mig, raabte han fra sit Sovekammer, hvor han var i Færd med at vaske sig:

— Skyd Smæklaasen for, saa bliver vi ikke forstyrret.

Jeg gik ind i hans Arbejdsværelse. Han kom frem i Døren med Haandklædet og nikkede til mig:

— Tag Frakke, Vest og Skjorte af, saa skal jeg straks være hos dig.

Undersøgelsen var hurtigt endt; der var intet ved mig at anføre. Men jeg kunde ikke undgaa at lægge Mærke til, at Crone var ude af sin sædvanlige fagmæssige Ligevægt.

Han havde gentaget flere af Spørgsmaalene paa en paafaldende nervøs Maade, og jeg saa hans Haand ryste, da han udfyldte Blanketten. Han havde røde Pletter paa Kinderne, febrilske Glimt i Øjnene, og nu og da fløj der over hans Læber et usikkert, halvt haanligt Smil, som om han søgte at berolige sig selv mod en indre Utilfredshed.

Jeg fandt mig dog ikke foranlediget til at spørge ham, hvad der var i Vejen, men da jeg takkede ham og tog min Hat for at gaa, sagde han pludselig, forpint alvorlig:

— Nej, sæt dig et Øjeblik, hvis Du har Tid.

Tag en Cigaret; jeg vilde gerne tale lidt med dig. Jeg havde en Scene her, lige før Du kom, og trænger ligesom til at forklare mig.

Jeg gjorde i Tavshed, som han bad mig, og satte mig til at ryge, forventningsfuld efter, hvad han vilde betro mig.

— Sig mig først, mødte Du ikke nogen lige herudenfor, da Du kom?

— Jo, i Porten, en Dame og en Herre.

— Kendte Du dem?

— Nej. —

— Du aner ikke, hvem det var?

— Absolut ikke!

— Du tror heller ikke, Du vil kunne kende dem igen?

— Næppe. Hun havde tæt Slør, og ham saa jeg ikke paa. Jeg havde kun i Forbifarten et Indtryk af noget lurvet-gentilt ved Parret, en vis Fattigparfume.

— Saa kan jeg uden synderlig Brud paa Diskretionspligt fortælle dig, hvad det er, der har sat mig i Bevægelse.

Disse to Mennesker kom fra mig. De er Provinsskuespillere. Han er min kæreste Ungdomsven og hun hans Hustru. Han er en inderlig brav, grundhæderlig Fyr med lutter noble Instinkter. Maaske netop derfor er det gaaet ham lidt skævt i Verden. Han har forsøgt omtrent

alt, været Sømand, Landmand, Handelsmand og Bestillingsmand uden nogensinde at bringe det ud over Forhaabningerne og videre end til lige at friste Tilværelsen. Saa lod han sig en Dag engagere ved et tredje Rangs Selskab paa en tynd Baryton og sit elskværdige Ansigt.

Et Par Maaneder efter holdt han Bryllup med Truppens Ingenue. De fik naturligvis straks et Barn og saa hurtig som muligt et til. Det sidste kom særlig ubelejligt lige i Begyndelsen af Sæsonen. De maatte afbryde deres Engagement — det er paa hendes Talent, de lever; hun er, som det hedder, »yndet« af Provinsspublikumet — han gaar med i Købet. Hun laa længe syg efter Fødslen, ikke en Øre ejede de, de tærede sig gennem Vinteren ved Aftenunderholdninger i Landsbykroerne, sled sig gennem Mørket fra Afkrog til Afkrog, sultede og holdt sammen paa Stumperne, hans sorte Kjole, hendes arme Toiletter — »Garderoben«, de fatige Provinsskuespilleres Livsbetingelse, vigtigere end Talentet.

Da Foraaret kom, var de saa heldige at faa nyt Engagement for den følgende Sæson, den, der om et Par Maaneder skal begynde — nyt Engagement, det vil sige en Smule Forskud, Kredit for Sommeren, nyt Haab, friskt Mod. Og nu mærker den ulykkelige Kone, at hun

igen er blevet frugtsommelig. Hun vil højest kunne optræde en Maanedstid eller rettere, hun vil slet ikke kunne optræde, for Direktøren har i Kontrakten taget Forbehold mod den Art Forfald.

Denne Gang er det mere end et Uheld, en drøj Modgang, det er den fuldkomne Ruin, Fattigvæsenet, Ladegaarden, Adskillelse, den mest haabløse Elendighed. I sin Nød kom han saa til mig, hans gamle Ven, Lægen — og ... ja, Du kan vel gætte, paa hvilken Maade han bad mig om at hjælpe dem!

— Og Du lovede det?

Han svarede tøvende med lav Stemme:

— Nej, jeg maatte afslaa ... jeg kunde ikke hjælpe.

— Det var maaske for sent?

— Aa, for den Sags Skyld —

— Ikke farefrit maaske — for hende?

— En Historie paa nogle faa Dage, absolut uden Fare.

— Jasaa ...

Han rejste sig og gentog hæftigt:

— Jeg maatte sige nej ... jeg kunde ikke andet!

I et Par Minutter gik han grundende op og ned ad Gulvet med Hænderne i Lommen, tyggende Cigaretstumpen mellem Læberne. Saa

kastede han Hovedet tilbage, smed Cigaretten og begyndte at tale, talte sig varm og friløftet, udtalte sig vidtsvævende og højtideligt, førte sit Forsvar i harmfulde, spydige Anklager mod sin Stands Ufrihed og Fordomme, i bitter Medlidenhed med sig selv:

— Ser Du, vi opdrages jo saadan gennem hele vort Studium med Principer, med Gærder, med Love og Samfundsvedtægter omkring det, vi tilegner os. De indpræntes os, og vi maa bekræfte dem med vor Eksamensed. Vi saakaldte fri Videnskabsmænd, vore Medmenne-skers Velgørere, som det saa smukt hedder, vi faar vore Grænser nøje afstukne, indenfor hvilke det er os tilladt at forske vor Videnskab og øve vore Velgørninger. Man lænker vor ene Haand til Loven, den anden til Biblen. Saaledes marscherer det civilisatoriske Fremskridt. Ja, vi kan tage hinanden under Armen og gaa i Spidsen, vi Læger og Teologerne og Juristerne. Vi er de store Hyklere og Hindrere, de tre sorte Samfundsbevarere. Men derfor er vi ogsaa med hele vor indbildte Kultur i Virkeligheden ikke kommet de store simple Spørgsmaal et synderligt Fnug nærmere.

Vi arbejder jo allesammen, de højst udviklede, de friest tænkende blandt os, stadig under Trykket af den evige urfødte Gru for at nærme

os de sidste Hemmeligheder, under Frygten for Syndefaldsforbudet om at plukke Frugterne paa Kundskabens Træ.

Den Gang Darwin søgte at paavise Arternes Oprindelse, eksperimenterede han med Duer og Kaniner. Men hvis han havde parret Hottentotter med Gorillaer for gennem en Række Forsøg frem og tilbage at fastslaa Beviset for sin mægtige Paastand, vilde Præsterne have fordret ham anklaget og Dommerne puttet ham i Tugthuset. Med hvilken Ret spotter vi saa Galilæis Bødler?

— Vi bør ikke gøre os til Herrer over Liv og Død! Det staar skrevet. Og derfor hænger, halshugger og skyder de af Gud indsatte Øvrigheder Jorden over daglig deres Medmennesker, men vi Læger tør ikke forkorte en uhelbredelig Stakkels Lidelser ved at give ham en tilstrækkelig Dosis Morfin!

— Vi oplæres og tvinges til at hykle og fortie. Det er gaaet os i Blodet som videnskabelig Arv. Det er pligtmæssig Skik og Brug imellem os at lyve for vore Patienter. Hvor tit rettes ikke det Spørgsmaal til Lægen, indtrængende og bønligt: — For Guds Skyld, Doktor, sig mig, hvordan det staar til? Og straks er Jesuittrøsten til Rede, den tilbageholdne Beroeligelse, den falske Opmuntring. Men den syge

tror os heller ikke. Vi læser det i hans hjælpeløse, sørgmodige Blik, i det bitre og ligegyldige Smil, hvormed han modtager vort Svar, at vi skuffer hans Tillid, at vi piner hans Sjæl, i Stedet for at yde ham den eneste virkelige Lindring, den fulde, klare Sandhed.

... Med grove Øjne trækker det sunde Samfund sine stramme Rettesnore for alle Forhold. Alle skal leve éns, føle éns, forstaa éns, frygte éns. Og vi Læger, der har faaet Blikket op for de utallige Grader af Forskelligheder, hvem Naturen daglig afslører sine misfødte Undtagelser, sine forbløffende Afbigelses, vi skal rette, pleje, helbrede efter samme ubarmhjærtige Exercérreglement. Lovens Straffegriskhed, Religionens Dømmesyge tillader os kun med snæver Mistros sparsomt at undskylde og henstille til Formildelse.

Rundt om i Hospitalerne, paa Sindssygeanstalterne, i Fattiggaardene og Fængslerne marts Ofrene for vor lænkebundne Viden. Vi kender Midlerne, men det er forbudt at anvende dem, vi kan paapege Undskyldningen, men der straffes og plages uden Naade. Vi kan ikke frikende, ikke løse, ikke frelse.

Kun Drukkenbolten og den dyriske Taabe nyder alle Vegne fuld Beskyttelse. Dem er vi naaet til at lade vederfares Retfærdighed. Saa dybt

stikker vi endnu i Barbari og skinhellig Afmagt, i religiøs Grusomhed og blødhjærnet Moral!

Som nu her i Dag denne Kvinde, der kom til mig, brødefri, klar over hvad hun vilde, Herre over sit Legeme og sig selv mægtig, kom til mig, Lægen, mine Medmenneskers udkaarne Hjælper, og bad mig befri hende for, hvad der for hende kan blive en Ulykke, hvori hun og hendes Kære gaar til Bunds — hende er det mig forment at bistaa! Det vilde være en Forbrydelse — mod hvem eller hvad? Mod Loven, mod Budene, mod mit Kald. Vi er Livets Beskyttere, og Livet er helligt. Hvilket Liv? Hendes, den blomstrende, Ernærersken, den tappert kæmpende, eller det ufødte, det ganske uudviklede, den lille, spirende. Elendigheds-mulighed!

— Fy! Hvor jeg skammer mig! Han, min Barndomsven, stod med min Haand i sin og bad mig lige i Øjnene, som den eneste, han turde betro sig til, den eneste, der kunde hjælpe dem. Han fortalte mig hele deres Fortvivlelse, spurgte tydeligt og ærligt. Det var umuligt at narre ham, jeg maatte svare rent ud, at jeg ikke vilde. —

— — —

Entréklokken ringede, det var Ilbud fra en

tilskadekommen. Crone trykkede min Haand, han var vaad bag Brillerne:

— Det gør godt at faa sig krænget ordentlig ud.

Jeg gik.

En Timestid efter saa jeg ham som sædvanlig paa Kaféen. Han var selskabsklædt og sad ved Absinten i sin vante Kreds — Journalisterne, Juristerne og de dominospillende Teologer — oprømt, spottende, sikker i Sadlen. Da han opdagede mig, kom han leende hen til mit Bord:

— Tak for før ... jeg var nok højt oppe ... hør, Du er vel diskret!

— Der er jo intet at røbe.

— Nej, Gudskelov. Jeg er glad over, jeg stod imod. Ingen hæderlig og samvittighedsfuld Læge indlader sig paa den Praxis. Tænk ogsaa, hvad jeg kunde forløbe, hvis hun ikke holdt ren Mund — Kvinder har altid Veninder — hele min Karrière!

APRIKOSERNE

DEN lille Sypige Anna Frølich havde fyret sin sidste Skuffe Kul i Ovnén og lavede sig til at gaa ud. Hun stod i Hat og Kaabe henne ved Døren og mønstrede sin Stue, mens hun med en Haarnaal knappede sine Handsker.

Hun var lidt bleg og smal om Kinderne, men ellers en sund og smilende lille Bolle, som Livet endnu ikke havde gnavet paa, blond og klarøjet med friske Læber.

Lampen skulde blive staaende tændt paa Bordet foran Sofaen, til hun kom hjem. Det vilde holde paa Varmen, naar Ilden var brændt ud, og den røde Silkepapirsskærm gav straks et hyggeligt, næsten fint Indtryk, naar man lukkede op fra Gangen. I det hele fandt hun selv sit Kvistkammer med de omhyggeligt sammenhæftede Gardiner og det hvide Sengetæppe nok saa indbydende paa en kold Vinteraften.

Hun drejede sig for at gaa, men vendte i det samme tilbage til Bordet og greb to Fotografier i Ramme, som stod paa Lampedugen. Med Portrætterne mod hinanden lagde hun dem

sammen og puttede dem i Kommodeskuffen. Saa lukkede hun sig sagte ud, laasede Døren og hoppede ned ad Trapperne.

Da hun var naaet over Gaarden — hun boede i Baghuset af en Lejekaserne i Havnegade — stillede hun sig paa Tærne med Ryggen mod Muren og kiggede op til sit Vindue. Hun kunde lige skimte en rødlig Trekant øverst oppe. De to Fag Ruder ved Siden af hendes var mørke. Folkene hun boede hos var gaaet til Ro.

Hun smuttede ud af Porten og drejede om Hjørnet af den første Gade op imod Kongens Nytorv. Det var en bidende og stormende Januarraften. Kulden stemmede Vejret fra hende, og Nordenvinden smældede øjeblikkelig Kjolen ind imellem hendes Knæ. Hun fik Lyst til at vende om igen med det samme, hendes lille Stue stod lokkende for hende. Men hvad kunde det hjælpe, hvad skulde hun tage sig for! Det var de smaa Sypigers lange, bedrøvelige Juleferie. I snart en Maaned havde Maskinen staaet uvirksom i Vinduesfordybningen under sit sorte Shirtings Ligklæde. Der kom stadig intet Bud fra Magasinet; i Morgen vilde det blive den samme Pine. Hun bøjede Hovedet, stak Hænderne i Kaabens Sidelommer og gik til.

Hun havde taget sin Beslutning af Sult. Det var begyndt at gøre ondt i hendes Mave. Det

stak og sved som af en Betændelse, der var i Færd med at bryde ud, efter at hun nu i ugevis havde gaaet og smaasultet. Hun havde ikke Lyst til at tabe sine Kræfter, og hun kunde ikke længer staa imod med Cikoriekaffe og Brød to Gange om Dagen. De Par Kroner, hun havde at tære paa, da Arbejdet hørte op, var gaaet i Kakkelovnen, da hun hellere vilde sulte end fryse. Men nu var baade Pengene og Kulene forbi, og hun fandt det hverken urimeligt eller forfærdeligt, at hun fristede Gadelykken, som saa mange af hendes Kammerater, de andre fattige Sypiger, naar hun led Nød og intet kunde fortjene. Hun stod ene i Livet og havde et meget fornuftigt lille Greb paa Tilværelsen, skønt hun knap var nitten Aar.

Alligevel var det med en vis Sørgmodighed, hun i den lange Vintereftermiddag havde gjort sig i Stand til sin Udflugt. Hun havde naturligvis ogsaa drømt om en Gang at hengive sig til en Mand, som elskede hende og maaske vilde gøre hende til sin Hustru. Nu haabede hun kun at træffe en skikkelig Fyr, der vilde give hende noget at spise. Bad han saa til Gengæld om at maatte gaa med hende hjem, vilde hun ikke gøre sig kostbar, blot han talte pænt til hende, og hun syntes en Smule om ham. Det var hele hendes Plan.

Da hun naade op ved Holmens Kanal, blev hun bange for, at hun var kommet for sent afsted. Der var slukket i det kongelige Teater og fuldt i Kaféen af Folk, som spiste til Aften. Hun nærmede sig et af Vinduerne og kiggede ind. Ved alle Borde sad under Gasblussene pyntede Damer og Herrer med smilende og op-livede Ansigter, og fra Disken i Baggrunden, hvor Buffetfrøkenen troned med majestætisk Frisure, bragte Opvarterne uafbrudt Fade fulde af Smørrebrød og Østers og Glas med skum-mende Øl rundt i Lokalet. Nogle spiste ivrigt og i Tavshed og løftede kun Øjnene fra deres Tallerken for at tage et langsomt Drag af Glas-set, mens Blikket roligt blinkende gled hen over Omgivelserne. Andre nød deres Mad under livlig Samtale og standsede hvert Øjeblik med en Bid paa Gafflen for at læne sig tilbage og le eller bøje sig frem og gøre en Bemærkning.

I Sofaen lige indenfor Ruden sad en ung Herre alene ved et Bord og læste i en Avis. Han vendte Ryggen til hende, skødesløst hen-slængt, den ene Fod i en tynd lakeret Støvle trukket op over Knæet. Hans Pels og høje Hat laa paa en Stol ved Siden af Bordet.

Der kom en Opvarter med en Bakke, fjær-nede ærbødigt et Par Handsker, som laa paa Dugen, stillede et lille blankt Fad med en mæg-

tig Skive blodigt Kød og en halv Flaske Vin foran Servietten, bukkede og forsvandt. Den unge Herre nikkede uden at se op, idet han vedblev at læse, og pludselig opdagede hun, da han gjorde en lille Drejning med Hovedet for at stryge sin Mustache, at hun kendte ham godt fra Østergade. Hun huskede, at hun adskillige Gange havde mødt ham, naar hun om Aftenen bragte Arbejde til Magasinet. Han havde set paa hende og vendt sig, naar hun gik forbi. En Aften vilde han standse og tiltale hende, men hun var straks gaaet over paa det modsatte Fortov. Hun var blevet bange for hans underlige trætte og graadige Øjne. Men det morede hende, at hun nu saa ham sidde her, den eneste, hun ligesom kendte af alle de vildfremmede Mennesker derinde, og hun tog ikke Øjnene fra hans Nakke, der var skilt lige ned til den skinnende Flip, som stak op over Kjølens fine Silkeopslag. Nu lagde han Avisen bort, bredte Servietten ud, skænkede sig et Glas Vin og begyndte at spise. Hvor nydeligt han holdt paa Gafflen med sine elegante Fingre, der glimrede af Ringe. Hun havde paa Teatret set en Skuespiller, der forestillede Diplomat i et fransk Stykke, med Lillefingeren krummet i Vejret spise paa samme Maade. Han var

vist umaadelig rig og flot — skulde hun vente, til han kom ud?

Tungt slentrede Skridt tæt forbi vækkede hende op, og en grov Stemme med Bondelyd spurgte pludselig lige over hendes Hoved:

— Hvad opholder De Dem her efter? Hun drejer sig i et Sæt og var nær kommen til at skrige. Bag hende stod en kæmpesvær Politibetjent med rødt Fjæs og blanke Knapper, skrævende i et Par mægtige Vandstøvler. Han plirede paa hende som paa et Bytte med sine runde lyse Øjne, der lignede umodne Stikkelsbær. Hun trak sig sky tilbage fra Vinduet.

— De maa inte staa og glo ind ad Ruderne. Betjenten spyttede og slentrede videre, tæt op til Muren og spejdende ind i Kaféen. Da han saa, at en Opvarter havde bemærket ham, stillede han sig hen i Skyggen af Portfordybningen, hvor der et Øjeblik efter blev rakt et dampende Glas ud, som han med en Beklagelse over Vejret tømte og rakte tilbage for at begive sig til næste Oase i sit Distrikt.

Den lille Sypige var allerede langt borte. Hvad tænkte hun ogsaa paa saadan at spille sin Tid. Nu opdagede hun paa Hovedvagtgadens Uhr, at Klokken gik til Elleve. Paany grebes hun af bittersød Vished om at være for sent paa Færde, og det hviskede i hendes Hoved,

at hun lige saa godt kunde vende tilbage til sin lune Stue, endnu en Nat sove sig fra Sulten, afvente Morgenens Arbejdshaab, i hvert Fald opsætte sit Skridt en Dag til. Men hun vedblev dog at haste videre hen over Kongens Nytorv, forbi ventende Sporvogne med Rader af søvnige, tæt indpakkede Passagerer, og hurtigt glidende Ekvipager, gennem hvis duggede Ruder hun skimtede Damernes Pelsværk og kniplingsindhyllede Hoveder.

Ved Hesten krydsede hun et Par af sine Kammerater, der ens klædte kom strygende for Vinden Arm i Arm. Deres afmagrede Ansigter lyste med stikkende Blegthed i Skæret fra de elektriske Maanekupler. De havde smaa høj-røde Silketørklæder om Halsen og udsendte i Forbifarten en kvalm Duft af Pudder og gammel Parfume. Hun besvarede med et tavst Nik deres forkølede Godaften og skyndte sig at komme fra dem, angst for at blive standset og spurgt ud. Instinktmæssigt styrede hun over mod Bredgades mørke Gab, Indgangen til det fornemme Kvarter. Nu og da fik hun en Fodgænger paa Siden, der kiggede hende flygtigt ind i Ansigtet, mens han kæmpede sig forbi, ludende og med Haanden ved Hatteskyggen. Det var begyndt at fyge, de fine Snehorn dan-

sede hvislende bort under hendes Skosaaler og bredte sig over Torvet i hvide Flammer og Strimer.

II.

Han lagde hendes Arm i sin.

— Fortæl mig saa, hvad De hedder?

Hun nævnede sit Navn: Anna Frølich.

— Jeg hedder Jørgen Grüner, Student. Saa er vi jo efter Omstændighederne præsenterede. Skal vi gaa hen og drikke et Glas Vin paa nærmere Bekendtskab?

Hun svarede: — Ja, Tak!

De gik tilbage mod Kongens Nytorv. I den lange Ulstercoat, der hyllede ham fra Øreflippen til Hælen, ragede han en hel Alen op over hende, saa han maatte bøje sig dygtig, naar de talte. Hun havde knap set hans Ansigt, der dækkedes af den opsmøgede Krave, men hun havde paa Følelsen, at han var meget ungdommelig. Ved Hjørnet af Dronningens Tværgade var hun, blændet af Snevejret, løbet i Armene paa ham, og han havde holdt hende fast, først for at støtte hende, siden fordi han fik Lyst til ikke at slippe hende, i det samme han saa ind i hendes Øjne.

— Det var lige det Æventyr, jeg gik og ønskede mig, havde han sagt som i Spøg, men den Iver, han øjeblikkelig udfoldede for at be-

hage hende, en vis Hede i hans Beundringsord og Berøringsforsøg, blot hans Stemmeklangs hidsige Usikkerhed havde røbet hende det ægte i hans Angreb og stik imod al Forudberegning væbnet hende til Vanskeligheder og Modstand. Hun havde anstillet sig værdig og drillet ham med krænket Tavshed, var smuttet fra ham og havde ladet sig indfange, havde spillet den langsomt besejrede Dyds lunefulde Rolle, til han nu bankende af Anstrængelse, men med smigret Forførererstolthed drog hende med som sit blidgjorte Bytte. Det var første Gang, han jagede Gadens Vildt, og han havde listet sig bort fra Familiesoiré med Spisestuepolka, opflammet af erfarne Fætteres Fortroligheder i Rygeværelset og forelskelsessyge Kusiners kælnes Smaa-indrømmelser.

Han konverserede hende som en hvilken som helst ung Pige, han kunde være blevet præsenteret for ved et Bal eller Selskab — om Vejret, som de var enige om at finde afskyeligt, om *Cavalleria rusticana*, som hun ikke havde set, om Eleonora Duse, som hun ikke anede hvem var. Men de havde Blæsten i Ryggen og fulgtes godt sammen. Hun frøs ikke længer og følte sig vel til Mode.

— Skal vi gaa herind?

De standsede udenfor en Kafé, hvor der stod

»Dameværelse« paa et af de oplyste Rullegardiner. Hun samtykkede.

Det var et aflangt Kabinet med særlig Indgang og skilt ved en Portiére fra de andre Lokaler. Møblementet, rødt Fløjl og Marmor. Der var ingen derinde. Gassen summede. Der lugtede sødligt. Paa et af Bordene stod et tomt Ølkrus, et Par Kopper og en Tallerken med Kagerester.

Han ringede og vilde hjælpe hende Kaaben af. Hun afslog.

— Hvorfor? Her er varmt. De bliver forkølet, naar vi kommer ud.

— Jeg er ikke paaklædt.

— Idéer, her er jo ingen. Kom nu, vær fornuftig.

— Nej, saa lad mig selv.

Hun stillede sig hen foran Spejlet, tog Hat og Handsker af, glattede Haaret og rystede sine Hænder. Saa begyndte hun langsomt at knappe Kaaben op, mens hun vedblev at spejle sig opmærksomt. Hun rødmede af Ærgrelse over, at hun havde ydmyget sig for ham ved at hentyde til sin tarvelige Dragt. Hun vidste godt, at hun saa pæn ud i sin sorte Kjole med den lille Koralgren i Halsen. Ude paa Gaden havde hun følt sig paa lige Fod og svaret ham frit

og spøgende. Nu havde hun selv udtalt Afstanden mellem dem. Det var dumt.

Da hun vendte sig, stod han i Kjole og bukkede let. Hun læste straks i hans Blik, at han syntes om hende. De smilede til hinanden. Nu saa hun rigtig, hvor ung han var, en pur Dreng, langbenet, rød og hvid med en Smule lyst Dun paa Læben. Hun lod Blikket glide ned ad hans fine Skjortelæg og hvide Vest. Han havde smaa grønne Kugleknapper i Brystet og større af samme Slags i Vesten. Hun fandt ham nydelig.

Opvarteren kom.

— Skal vi drikke Portvin? Hun nikkede. Han bad om en halv Flaske.

— Ikke noget at spise, spurgte Opvarteren, tøvende med Blikket paa Damen. — Vi lukker snart i Køkkenet.

Hun skyndte sig at svare Nej.

Da de var blevet alene, tog han hendes Haand og tvang hende med en Bevægelse til at sætte sig ind i den lille Sofa bagved Bordet og tog selv Plads med. Han beholdt hendes Haand, sad lidt og saa paa hende og sagde saa forlegent dæmpet:

— De er forfærdelig sød.

Hun svarede sagte: — Det mener De vist ikke.

— Jo, jeg forsikrer Dem, paastod han højtideligt, — jeg syntes det ligestraks. Og han tilføjede med Følsomhed i Stemmen:

— Det var underligt, vi skulde mødes.

Hun saa forbavset op paa ham. Hans Blik var indadvendt, gaadefuldt. Saa svarede hun med et Smil:

— Ja, det var det i Grunden ogsaa.

Pludselig tog han hende om Livet og vilde drage hende ind til sig.

— Nej. De maa ikke, Opvarteren —.

— Jo, lad mig kysse Dem.

Han havde overvundet hendes Modstand, og bøjede sig over hende. Hun lyttede et Øjeblik med Hovedet tilbage, saa rakte hun ham sin Mund, og de gav hinanden et langt Kys.

Da Vinen var kommet, og de havde klinket, vilde han kysse igen. Men hun skød sig fra ham og pegede paa Stolen paa den anden Side af Bordet:

— Nej, ikke mere af det. Nu skal De fortælle mig noget morsomt.

Det første Glas af Vinen havde i et Øjeblik døvet hendes Sult og vækket hendes Humør. Nu vilde hun snakke, le, drille ham og more sig.

— Hvad vil De have at vide?

— Sæt Dem først derover.

Han adlød.

— Hvorfor er De saa fin, hvor har De været henne?

Han begyndte at fortælle om Selskabet og gav den overlegent livsmætte. Der havde været ganske livligt, raske Damer, men det morede ham ikke længer. Sidste Vinter havde han danset en og tredive Gange og i Aar slap han ikke under halvtreds, kunde han regne ud. Men det skulde ogsaa være hans sidste Sæson, til næste Aar vilde han sige Nej til alle Indbydelser. Ellers risikerede han at blive Idiot. Han var allerede begyndt at forsvinde ved Elleve-tiden for at drikke en Whisky hos à Porta eller i National. Nu vilde han anvende et Aar paa at se Livet, derefter tage sin Eksamen, gøre en Udenlandsrejse og saa komme hjem og gifte sig. Hans Moder ønskede ham gift, naar han blev femogtyve Aar. Han berørte let sin Families Rigdom og Anseelse, sine Omgangsvenners Flotheder og Laster, og sluttede sit lille Foredrag, for nærværende hans Hovedunderholdningsnummer ved alle Borddanse, med at fylde hendes Glas og hæve sit eget, idet han udtrykte sin Glæde over den lykkelige Indvielse, Mødet med hende havde skænket hans første Skridt paa de nye Baner.

Hun lo ikke en eneste Gang af hans Lapserier, men slugte hvert Ord med opmærksom

Alvor. Hun forstod ikke helt, men fængsledes desmere. En fremmed Tilværelse, ubekymret og beskyttet, aabnede sig flygtigt for hendes Syn. Saaledes levede de altsaa, saaledes tænkte de og morede sig, de unge Herrer, hvis Skikkelser og bestemte Snit hendes Blik altid søgte paa Gaden, i hvis kaade eller hovmodige Miner hun nysgerrigt spejdede. Hun mindedes ham, hun havde set bag Kaféens Rude, hun saa paa ham, hun var kommet sammen med og havde kysset, og følte sig lige fjærn fra den ene og den anden. Han sad der lige overfor hende, tryk og sorgløs til alle Tider og glad ved sig selv. Hans Øjne, et Par blaa almindelige Øjne, mødte hendes, barnligt og venligt smilende og udtrykte intet, fortalte hende intet, om hvad han mente med hende, hvad hun betød for ham, den første den bedste, han havde truffet og taget med sig. Han anede jo lige saa lidt om hende, kunde maaske slutte sig til, hvis han tænkte over det, at hun var fattig og fri, siden hun havde fulgt ham. Men hvor brødløs, hvor forladt hun i Grunden var, hvor hun havde kæmpet og sultet, og at han nu sad der som hendes Haab, som en Udvej, hun havde søgt og grebet — hun mindedes sin Dag og de foregaaende, sin Beslutning, Stuen derhjemme, den kolde mørke Gade, Betjenten,

Snevejret og Vandrigen herud paa maa og faa — Bevidstheden om hele hendes Elendighed brød pludselig ind over hende, hun bøjede sit Ansigt, og Taarerne strømmede til hendes Øjne.

Han var blevet ved at betragte hende, og hans Udtryk forandrede sig efter hendes. Da han saa hendes Graad, flyttede han sig over i Sofaen til hende og spurgte elskværdigt:

— Hvad er der i Vejen. Hvorfor bliver De bedrøvet?

Hun drejede til Siden og hulkede løs i sit Lommetørklæde. Han lagde deltagende sin Haand paa hendes Skulder. Gassen summede over deres ungdommelige Hoveder. Lidt efter spurgte han igen:

— Har De det ikke godt. Sig mig, hvorfor De græder.

Hun pudsede Næsen et Par Gange, standsede sin Graad, tørrede Ansigtet, vendte sig om imod ham og forsøgte at smile:

— Det var ingenting. Bryd Dem ikke om det.

Og pludselig, med blussende Kinder og Øjne, der tindrede af Graad, slog hun Armene om hans Hals og kyssede ham hæftigt. Han følte hendes vaade, hede Ansigt, hans Hjærte svulmede, da han gengældte hendes Kys, og han spurgte hurtigt:

— Skal vi gaa herfra. Maa jeg følge Dem hjem?

Hun nikkede og rejste sig straks. Han hjalp hende Kaaben paa, og de traadte ud paa Gaden. Indsvøbt i hans Kappe gik de langsomt, hviskende som to Elskende, nu og da standsende midt i Fygevejret for at veksle et Kys.

Da de stod ved hendes Trappe, bad hun ham blot gaa saa sagte som muligt og løb selv op i Forvejen. Han strøg en Tændstik og fulgte med bankende Hjærte.

III.

— Har Du kendt andre Kvinder før mig?

De laa i hendes lille, smalle Seng, tæt omslyngede og talte sagte i Mørket. Sneen piskede mod Vinduet, og naar de dybt nede hørte Porten blive smældet i med et Brag, Skridt over Gaarden og Trin opad Trapperne i det store Hus, trykkede de sig tættere sammen og lyttede i Tavshed, til der blev stille igen, for saa at hviske og kysses paany, følende sig trygge og i Skjul bag den laasede Dør, tilhørende hinanden.

— Det har Du naturligvis?

Hun blev ved at spørge, nysgærrigt og smigrende; og undselig for at tilstaa, at han første

Gang hvilede i en Kvindes Arme, svarede han omsider, galant og undvigende:

— Ingen som Du.

Hun hviskede: — Du er den første hos mig.

Han troede hende ikke helt, men var alligevel tilfreds. I Morgen kunde han betro sine Venner, at han havde forført en Pige, der var uskyl-dig. Han besluttede at fortælle Begivenheden ganske ligefrem og overlegent:

— I Aftes, da jeg kom fra min Onkel . . . Men han vilde dog forsøge at blive sikker og spurgte lidt efter:

— Hvorfor bor Du ikke hos dine Forældre?

— Jeg har ingen.

— Er de døde?

— Ja, Moder døde for to Aar siden.

— Har Du heller ingen Familie?

— Nej, jeg er ganske alene.

— Hvad bestiller Du, er Du i nogen Forret-ning?

— Nej, jeg syer.

Han følte Ulyst til at spørge videre, men i det samme faldt det ham alligevel ud af Munden:

— Kan Du leve af det?

— Ja, naar jeg har Arbejde.

Hendes Svar, der kom tøvende og klang som et Suk, misstemte og gjorde ham urolig. Han mindedes hendes Graad paa Kaféen og anede

en fortvivlet Tilstaaelse. Duften gik af hans Æventyr. Han begyndte at føle sig uhyggelig. Der var koldt i Værelset, han frøs paa Arme og Ryg og var træt af den ubekvemme Stilling i den lille, tarvelige Seng. Læmpelig gjorde han sig fri og rejste sig.

— Staar Du op?

— Jeg maa hjem.

— Bor Du hos dine Forældre?

— Ja, det er en lang Vej.

— Skal jeg tænde Lys?

— Tak, det behøves ikke.

Han rystede af Kulde, saa Manschetknapperne raslede ved hans Haandled, mens han famlede efter sine Klæder, staaende paa det bare Gulv. Hans Støvler var fugtige; han syntes, Luften var daarlig, og strøg en Svovlstik for at tænde en Cigaret.

Hun bad ham tænde Lampen med det samme:

— Jeg maa op og lukke Dig ud.

I Skæret af Flammen saa han hendes Ansigt, rødplettet og magert, under det uordnede Haar. Han smilte flovt og mumlede:

— Hør, hvor det stormer, tror Du, jeg finder en Vogn?

Hun svarede ham ikke. Med Hænderne under Nakken stirrede hun stift paa Væggen. Sulten pinte hende voldsomt. Hun tyggede

paa en Stump af Lagenet og lyttede nervøst til hans Uhr, der dikkede paa Bordet. Hun havde gættet alle hans Tanker fra det Øjeblik, han viklede sig ud af hendes Arme, forstaaet alle hans korte, generte Svar. Han brød sig ikke det fjærneste om hende. Om lidt vilde han være borte. Vilde han give hende noget?

Ved Siden af Uhret laa hans Portemonnæ. Der var Guldstykker i den, havde hun set, da han betalte Vinen. Maaske lod han ét blive liggende.

Nu gik han hen til Bordet. Hun kneb Øjnene sammen og skottede gennem Vipperne. Han hæftede Uhrkæden i Vesten, stak Portemonnæen i Benklæderne og følte med et lille vanemæssigt Smæk paa Brystlommen, om han ogsaa havde sin Tegnebog.

Med Ulsteren knappet til Halsen og Hatten i Haanden kom han hen til Sengen.

— Du behøver ikke at staa op. Jeg kan jo selv lukke mig ud.

— Det er godt.

— Godnat da, lille, han bøjede sig og kysede hende paa Panden, — Tusind Tak for i Aften.

Hun smilede lidt: — Selv Tak! Han saa ikke Smilet og forstod ikke det stjaalne Spørgsmaal i hendes Øjne. Alligevel følte han sig som

hendes Skyldner og vilde gerne vise sig opmærksom mod sin lille Veninde. Han vidste blot ikke rigtigt, hvordan — var det værdt at give hende Penge? Han havde Ungdommens blufærdige, forfængelige Ulyst til at betale en Elskerinde.

Men da han greb i Lommen efter sine Handsker, fik han en Pakke i Haanden, som han med et fornøjet Udraab trak op og lagde foran hende paa Tæppet:

— Du holder vist af sødt — det er Knas til Natten.

Det var en pragtfuld Æske med kandiserede Aprikoser, han samme Aften havde vundet i Filippinepresent fra en af sine Kusiner.

— Faa nu ikke ondt i Maven.

Henrykt over sit stilfulde Galanteri forsvandt han smilende ud af Døren.

Den lille Sypige sad ydmyg tilbage med Gaven i sit Skød. Hun lyttede et Øjeblik efter hans Trin, der hurtigt fjærnedes sig, tog Laaget af Æsken og betragtede det kostbare Slikkeri. Sukkerkrystallerne glimrede som Diamanter. Der faldt en Taare paa en af de straalende Frugter og frembragte en lille mørk Plet, hvor den smæltede Glasuren.

Saa spiste hun Aprikoserne.

HERRENS VEJE!

JEG mødte ham udenfor Wiwel den Dag i Foraaret, da Dommen var faldet ved Højesteret. Han havde faaet tre simple Maaneder for en Artikel om Politidirektøren.

Han kom lige fra Forkyndelsen. I Kjole og hvidt, pjaskvaad af Angstens Sved og med et søsygt og faaret Udtryk, som en Teolog, der var dumpet til Examen.

Den ellers saa sejge og frække Hermansen!

Han havde personlig anraabt de Hæderværdige foran Skranken. Tryglet med sine gamle Forældres sikre Død, sin unge Kærestes forladte Henvisnen, sit Helbreds Ruin, sin Kredits Ødelæggelse!

Det var jo en ren Fejltagelse, at han var kommet til at fornærme Politidirektøren. Han havde været pærefuld, da han skrev Artiklen. Han nærede den største personlige Agtelse for Hs. Højvelbaarenhed. Som Menneske holdt han ligefrem af ham:

— Naade, høje Dommere, Frifindelse, subsidiært en lille Bøde!

Omsonst — Gubberne havde smilet lumsk og iskoldt voteret:

Landsover- samt Hof- osv. bør ved Magt at stande — Punktum!

Jeg ynkedes og fik ham ind i Verandaen mod Tivoli til Cognak og Sodavand. Der kom Bekendte. Vi drak med ham og søgte spøgefuldt at trøste. Men det lykkedes kun momentvis at stramme ham op. Hvert Øjeblik sank han tilbage i sin Rolle som dødsdømt. Han troede nu selv paa den, og for hver ny Skylle, han styrtede i sig, antog hans Elendighed stedse haabløsere Omfang.

— Farvel, kære Venner — lad os klinke for sidste Gang. Om trende Solemærker —!

— Saa kan Du vist ogsaa trænge til at holde Diæt, Hermansen!

— Lad vær' at haane mig! Det er hjerteløst. I ved ikke, hvad det vil sige. Jeg, som havde glædet mig til denne Sommer — aa, Bodega — Cirkus — Over Stalden! Nu skal jeg sidde derude paa Christianshavn.

— Og fange Fluor!

— Hold Mund, Abekat, tir mig ikke. Aa, I aner ikke . . . aa min arme lille Tulle, hvad skal hun dog gøre. Min stakkels lille Amanda. Se, der kommer hun . . . Amanda!

Ja, ved Gud kom hun ikke anstigende, den gamle, pudrede Frikadelle, han nu i halvtredje Aar havde trukket rundt med, til Ærgrelse og Harme for Venerne, fordi hun sugede Penge, Hjerne og Selvagtelse fra ham og snød ham oven i Købet.

— Farvel Hermansen! Vi flygtede skyndsomt. De Elskende sank sammen over Resten af Drikkevarerne.

Tredjedagen efter hørte vi, han havde meldt sig til Afsoningen. Han var kommen kørende i Droske med en dødelig Donner og Amanda paa Forsædet.

I den første Tid gik vi og ventede, han skulde faa Delirium.

*

*

*

Saa var det iforgaars. En slog mig paa Skulderen i Vimmelskafte. Jeg vendte mig; der stod en net, ung Mand i Straahat og blaa Dress og rakte smilende Haanden frem.

— God Dag . . . kender Du mig ikke igen?

— Er det . . . er det ikke . . . ?

— Hermansen. Jo selvfølgelig . . . i ny forbedret Udgate. Han lo glædesstraalende. Jeg vilde virkelig ikke nemt have kendt ham. Jeg har aldrig set et Menneske paa saa kort Tid forandre sig saa fuldstændig. Alt det opdunstede,

det sløve, det gnavne, det sjukskede, hele Knejspepræget var som blæst bort. I Stedet stod en elastisk Yngling med klar Farve, livlige Øjne, sober og pillen fra Top til Taa.

Jeg gengældte Smil og Haandtryk: Velkommen i det fri!

— Tak skal Du ha'. Jeg kom ud i Mandags.

— Har det været en drøj Tur?

— Drøj. Jeg vil sige Dig — det er den bedste Tid, jeg har haft i mange Aar. Naturligvis, de første 8 Dage, inden man fik vænnet sig til Forandringen. Men siden befandt jeg mig aldeles storartet. Man aner jo ikke, hvad det vil sige: ordentlig Nattesøvn, tidlig op, regelmæssig Levemaade, ingen Spiritus, ingen Ærgrelser, Ro til sit Arbejde, se her, hvad tror Du? — Han viste mig en sammenrullet Manuskript-pakke.

— Dine Fængselsmemoirer?

— Nej, min Bog, Du, den jeg altid gik og vrøvlede om, jeg vilde skrive. Den har jeg gjort færdig derude. Jeg er paa Vejen til min Forlægger.

— Gratulerer . . . det vil glæde dine Forældre . . .

— De er henrykte. Jeg er flyttet hjem nu. Den gamle har betalt hele min Klatgæld.

— Endnu bedre — og Amanda?

— Amanda — den — — vi er komplet færdige, jeg er fri, jeg er glad, jeg er ædru, og jeg er Journalist. Og hvem kan jeg takke for dette herlige Mirakel?

Han gjorde et Skridt baglænds ud fra For-tovet, rødmede og tog sin Hat dybt af med et ærbødigt begejstret Sving. En spinkel, sirlig Herre med rødligblondt Fuldkæg og Guldpincenez gik i det samme forbi og løftede afmaalt paa Cylinderen til Svar paa Hermansens Hilsen.

— Er I to kommet paa Hat med hinanden?

— Nej, men jeg vil bøje mig for ham, naar og hvor jeg møder ham, min sande Velgører, det dejlige Menneske!

Og Journalisten sendte et langt, taknemmeligt svømmende Blik efter Politidirektøren.

GRETE

Hvor det altsammen nu er fjærnt og længe siden. At man virkelig har levet saa mange Aar paa Jorden. Disse Erindringer har fulgt mig lige fra jeg begyndte at skønne, tænke og huske. De har svævet over mig, hvor jeg gik og stod, siden jeg var lille. Venligt er de dalet ned til mig i ensomme Timer, dukket smilende og trøstende frem i bedrøvede Øjeblikke. Hvor smaa og almindelige de end maa forekomme, for mig har de dog dannet Baggrunden for hele mit følgende Liv. Gang paa Gang har jeg kaldt dem til mig, ladet dem gentage, hvad de allerede saa ofte havde fortalt mig, læsket mig ved dem, som ved Drag af min Oprindelses-Kilde.

Grete hed min Barnepige, den eneste jeg har haft. Hun kom til mine Forældres Hus, da jeg var sex Uger, som et ganske ungt Blod og blev hos mig og mine Søkende i samfulde fjorten Aar, til hun var en halvgammel Pige. Som et trofast Husdyr, paalidelig, venlig og taalmodig, gav hun sin bedste Ungdom hen til

en Flok fremmede Unger. Modtog med Glæde og Ømhed hver ny lille, der kom til og græd sine Taarer med over dem, der gik bort.

Vi holdt af hende med Børns sorgløse Egenkærlighed, fordi vi følte, at hun nyttede og beskyttede os, at hun var der kun for vor Skyld, for at klæde os af og paa, bade, made og lufte os og passe, vi ikke kom noget til. Men hun legede ikke med os og blev aldrig vor Kammerat og fortrolige. Hun holdt paa Myndigheden og sit Ansvar, og vi lystrede hende mere end vore Forældre, fordi vi frygtede den kolde Glans i hendes graablaa Øjne og den haardnakkede Tavshed om hendes smalt sammensluttede Læber, hvormed hun, ubarmhjærtig overfor alle bedende Spørgsmaal og snedige Tilnærmelser, straffede os, naar vi havde været uartige.

Nu lever hun som gammel Kone i en lille jysk Provinsby, og jeg har ikke sét hende i de snart 30 Aar, der er gaaet, siden jeg var nede og sige Farvel til hende paa Nyborg Banegaard, da hun rejste til sit Bryllup, som hun Aar efter Aar havde opsat for vor Skyld. Oplost i Graad trak hun mig Gang paa Gang ind til sig. Jeg var jo den ældste, den hun først var kommet til. Med mig tog hun Afsked med fjorten Aars Troskab og Opofrelse, og jeg halv-

voxne Dreng skammede mig for Folk, der stod omkring os, over hendes Kys.

Hvis jeg saa hende igen, vilde jeg sagtens ikke kunne kende hende, men hendes Træk fra den Gang husker jeg tidligst og klarest af alle de Ansigter, der omgav min Barndom. Hun var en Hedebo pige og gik med Landsbydragten al den Tid, hun var hos os. Hendes fint skaarne, fint fregnede Ansigt med det glatte, brune Haar dybt ned over Tindingerne, omsluttet af den gyldentpuldede Hue med hvidt Kantlin og brede Hagebaand af højrødt Atlask. Over den sorte Kjole med Fløjlsbredden bar hun et hvidt, kniplingsbesat Forklæde med stor Sløjfe bagpaa; dertil hedebosyet Krave og Manchetter og blanke, udskaarne Sko. Et pynteligt hvidt Lommetørklæde holdt hun sammenlagt i Haanden. Med det blev vore Næser og Øjne tørret, grundigt, om ikke altid lige blidt.

Sammen med Grete oplevede jeg alle de Begivenheder, jeg kan huske fra mine tidligste Barndomsaar. Hun holdt mig i Blusen, da jeg stod i Vindueskarmen og saa paa Frederik den 7des Ligtog, som i den graa Decemberdag drog forbi ad Vesterbrogade paa Vejen til Roskilde. Jeg saa Hestgarden med dragne Pallasker og Flor om Kyrasserne, og Kongens hvide Vallak »Perle«, der blev trukket med i Toget.

Grete fortalte mig, at Perle skulde skydes efter Begravelsen, for at ingen skulde ride paa den efter Kongen, og dette gjorde dybest Indtryk paa mig af hele Højtideligheden.

Kort Tid efter vaagnede jeg sent om Aftenen i Barnekamret, hvor min Søster og jeg laa i vore smaa Senge; der lød Støj og Stemmer i Huset. Jeg hørte tunge Trin i Gangen og min Faders korte Befalinger til Soldaterne, som bar hans Kufferter ned. Lidt efter kom han selv hurtigt gennem Stuen med Pels over Uniformen. Han gik ind i det næste Værelse, hvor min Moder laa til Sengs med min lille nyfødte Broder i Vuggen ved sin Side, og trak Døren til efter sig. Jeg hørte dem længe hviske derinde og min Moders grædende Stemme. Saa kom han ind til os, bøjede sig over vore Senge, kyssede os heftigt og gik. Entrédøren smældede. Der blev paa en Gang saa underligt stille. Natlampen brændte, jeg hørte stadig min Moders sukkende Graad. En Følelse af Forladthed og Uhygge greb paa en Gang min Søster og mig. Vi rejste os begge paa Knæ i Sengen, kastede os ind til hinanden og græd højt. Saa kom Grete stille ind, lagde os og dækkede os til, satte sig hos os, sang lidt for os og fik os snart til at falde i Søvn.

Hele den følgende Vinter kom der sortklædte Damer og besøgte min Moder i hendes Dagligstue. De tog lange, tæt skrevne Breve op af Lommen og læste højt med bristende Stemmer. Lommetørklædet var aldrig ude af deres Hænder. Ved Afskeden omfavnede de min Moder længe og trak Sløret tæt for Ansigtet, naar de gik. Ordene »de faldne«, »de saarede«, »Prøjserne«, Navne som Dannevirke, Slesvig, Dybbøl trængte sig efterhaanden frem i min Bevidsthed, saa jeg selv begyndte at bruge dem i mine Lege, eller paa vore Spasereture, hvor jeg ustanseligt spurgte, mens jeg smaatravende holdt Grete i Skørtet, spurgte hende, hvad de betød. Og Grete fortalte mig, mens hun agtpaagivende skød Barnevognen frem ad Fortovet, at min Fader var i Krigen for at slaas med Prøjserne, der vilde tage Slesvig fra os. — Hvad var Slesvig?

— Det er jo ovre hos Onkel Sigvard, hvor Du var i Sommer. Kan Du ikke huske?

— Jo, men hvem er saa Prøjserne?

— Det er de Mænd dér med Pikkelhuerne, sagde Grete og viste mig Krigsbillederne fra Illustreret Tidende i en Boghandlers Vindu. Saa forstod jeg udmærket det hele. Hvis Prøjserne tog Slesvig fra os, kom vi aldrig mere over og be-

søgte Onkel Sigvard. Derfor var min Fader ovre og slaas.

Men da Foraaret kom, gik jeg mellem Grete og Kokkepigen, den tykke, brunøjede Marie, med Mad til de saarede paa Frederiksberg Slot. Hver af Pigerne bar en stor tildækket Blikspand fuld af varm Suppe. Jeg husker, da vi fra Solskinnet paa Pladsen udenfor Søndermarken drejede ind i den kølige, hvidkalkede Slotsport, hvor Skridtene gav Genlyd og en ensom Humlebi højtideligt summede. De mange Trapper, vi arbejdede os op ad og tilsidst den store Sal, hvor jeg nysgerrigt stod i Døren og kiggede ind paa de lange Rækker blege, skæggede Ansigter, der laa i Sengene med underligt klare Øjne. Men da jeg saa op paa Pigerne, stod de hver med sin Spand og græd i deres Forklæder, saa Taarerne flød dem ned ad Kinderne.

Saa sluttedes Freden, og Soldaterne kom hjem. Om Bordet i vor Spisestue samlede min Fader sine Kammerater fra Felten. Solbrændte og frejdige, overvundne, men ikke kuede sang de med stolte Røster om Aarøes flyvende Korps. Min Moder smilede. Vi Børn gik fra Favn til Favn. Og Grete gled stille ud og ind med Glassene. Grete med de hvide og røde Baand.

Næste Aar fulgte hun mig første Gang i Skole, fulgte og hentede mig hver Dag, til jeg kunde

finde Vejen alene. Jeg begyndte nu at føle mig større. Fik ogsaa Lov til at lege i Gaarden paa egen Haand, ja til at smutte tværs over Gaden og samle Kastanier langs et Stykke Plankeværk udenfor en Have. Jeg begyndte ogsaa at samle nye Indtryk og gøre mig Regnskab. Studsede for første Gang ved den sødlige brændte Cikorielugt, der den Dag i Dag svæver over det yderste Vesterbro, fulgte med Interesse Anlægget af den første Sporvognslinje til Frederiksberg, saa Jernporten blive revet ned og skottede nysgerrig og lokket til Alhambras gyldne og brogede Maurerkupler, der skinnede mellem Træerne i Alléen. Jeg saa min Fødeby voxe og strække sig udenfor Voldene. De sidste Tredsers blegtsmilende, atterhaabende, rekongalescentagtige Kjøbenhavn.

Saa blev min Fader forflyttet til en jysk Garnison og med ét Slag hele min Synsverden omvæltet. Hvilken Forandring i et Barneliv fra Vesterbro og Frederiksberg til den gamle Herregaard, Asmildkloster, lige udenfor Viborg, hvor vi kom til at bo. I Stedet for Omnibusserne og Trommesalen, Stalde fulde af Heste og Køer, som jeg kunde gaa hen til, røre ved, ride paa og trække til Vands. I Stedet for Søndermarken og Alléen, en Have udstrakt som en Park, der igen skraanede ned i en Skov,

og ved Foden af Skoven, Søen, fra hvis modsatte Bred Viborg By malerisk løftede sig med Domkirkens gamle Taarne. En Baggrund af Historie, en ny Himmel. Og udenfor Gaardens Klosterkirke og Bygninger, Lader, Møddinger og Stakke: Markerne med Kæmpehøje og Mergelgrave, en Aa med Sluser og Enge, en harpidxduftende Plantage og tilsidst Heden, den jyske Rygs sorte, brune, violette og gyldenrøde Banker.

Hvilken Marv i alt dette for en otteaarigs Øjne og Hjerne. Hvormeget lærte jeg ikke i disse Aar, hvor jeg levede mellem Dyr og Planter, den største Velsignelse for et Barn. Jeg blev fortrolig med Naturen. Som en lille Maaler indsugede jeg Vejrets, Dagens, Aarstidens og Landskabets Stemninger. Jeg saa Dyr parre sig, komme frem af Ægget eller af Moders Liv, blive dræbt. Dræbte selv, efterstræbte, lurede. Smagte paa Frugter, Spirer og Grøde. Et lille Menneske, der gjorde sig Jorden underdanig. En lille Frihedsdyrker, der gik egne Veje. Jeg brød mig nu sjældent om at spørge og hadede at blive spurgt, elskede kun selv at lede mig frem, henrykt ved at skelne og opdage. Jeg gennemgik hin den tidlige selvstændige Iagttagelses frugtbare og trodsige Udvikling, som ingen Opdragelse faar Bugt med. Hin lykkelige Ind-

øvelse af Hukommelse, Instinkt og Skarpsindighed, som ingen senere Kundskab, Forklaring eller Erfaring kan veje op.

— Fra Grete var jeg jo omtrent gledet væk. Allerede paa Rejsen kom jeg ligesom udenfor hendes Vinger. Vi sejlede fra Kjøbenhavn til Aarhus. Vejret var sommerligt, Søen stille. Men Grete satte sig, saa snart hun kom om Bord, paa Bønders Vis hen med Ryggen mod Maskinruffet, hvor der lugtede værst af Olje og Røg, med Hovedet indbundet i Tørklæder, og begyndte strax at lide og kaste op. Hendes syge, røde Øjne fulgte mig hjælpeløst, mens jeg løb omkring og gjorde Bekendtskab med Søfolk og Rejsende, var rask og følte mig overlegen. —

Nu, mens hun deltog i Udpakning og Indflytning, befæstede jeg snedigt min Uafhængighed. Her paa Gaarden behøvede jeg jo heller ikke hendes Opsigt. Karlene blev mine Venner og Beskyttere. Hos dem levede jeg i Stalden og kørte med dem i Marken, blev kun hentet ind til Maaltiderne, og naar jeg skulde i Seng.

Jeg husker den første Søndag, da vi havde striglet, vandet og fejjet, stod vi alle paa Række op ad Vognporten og nød Hvilen. Karlene glinsede paa Hals og Ører efter Sæbevasken, havde rene Skjorteærmer, frisk Halm i Træ-

skoene og Stadspiben i Munden. Gennem den aabne Stalddør lød Hestenes fredelige Gumlen og Stalddkarlen Per Gabriels brægende Stemme. Han sad foran sin opslaaede Kiste med det mærkelige »Himmelbrev« klistret fast indvendig paa Laaget og læste højt for sig selv af Testamentet. Jeg holdt min Ven Mathis i Haanden.

Saa kom Grete paa sine blanke Sko trippende over Stenbroen hen imod os for at kalde mig ind til Frokost. I Frastand, i det blændende Solskin, straaede hun med Sløjfer og Farver som den nydeligste Dukke. Karlene stirrede og strakte Hals, det var første Gang, de saa hende i hendes Glans. Og jeg løb hende i Møde med Mathis og gjorde dem bekendt med hinanden. Saa tog hun min anden Haand, og vi fulgtes alle tre tilbage mod Herskabshuset. Jeg gik imellem dem. De talte om mig. Grete spurgte om jeg var artig, Mathis sagde, jeg var en rask Dreng, og han skulde nok passe paa mig. Jeg var stolt over at have bragt dem sammen.

Men næste Søndag havde Forkarlen, den lange Kræsten, faaet fat paa mig og klemte min Haand saa fast i sin store Næve, at jeg ikke kunde slippe. Han havde ogsaa trakteret mig med en Smørbasse fra Brødkonen, og da Grete kom, traadte han frem med mig og fulgte os til Dørs. Jeg vendte

mig om efter Mathis. Han smilte nok saa lystigt. Og saadan blev det Skik hver Søndag, at Mathis og Kræsten skiftedes til Turen og begge to gjorde Haneben til Grete og mig.

Mathis var dog min rigtige Æbleven. Han var en smidig, zigeuneragtig Knøs med kaffebrune Øjne, hvide Tænder, tyndt sort Dun paa Hagen og tykke Krøller ved Ørerne. Han var uforknyt til at prale, og naar jeg sad hos ham paa Agebrættet og fik Lov til at holde Tømmerne, mens vi skumplede hen ad Markvejene, bedaarede han mig med de pragtfuldeste Løgne. Hestene, vi kørte med, en brun og en sort, kaldte han Dragonen og Ulanan. De havde begge været med i Krigen. Dragonen havde han selv redet paa, men Ulanan havde han taget fra en østrigsk Kaptejn, som han havde slaaet ihjel. Per Gabriel, den gamle kloge Staldkarl, der gik med Briller og blæste Klarinet om Aftenen, lo smørret, da jeg kom til ham med Historien. Han troede ellers, Forpagteren havde købt begge Bæsterne paa Auktion ved Regimentet i Randers, og Mathis havde aldrig været i Krig. Men Mathis viste mig den indbrændte Krone paa Dragonens Hals og Dobbeltørnen paa Ulanens Laar. Og da Dragonen fik et tykt Bagben og maatte staa med det i mange Dage, omviklet med Halmsimer, fortalte Mathis

mig, at det var efter et Stik, den østrigske Kaptejn havde givet den under Kampen med sin Sabel, og hvert Aar paa samme Tid svulmede Bagbenet op. Saa maatte jeg jo tro Mathis.

Han pralede ogsaa af sine Kræfter og sit Mod. Fortalte hvordan han havde grebet en undvegen Tugthusfange ude mellem Hedebakkerne og en anden Gang taget en gal Tyr ved Hornene og vredet dens Hoved om. Men en Middag ovre i Stalden saa jeg lange Kræsten tage Mathis i begge Buxelinninger og verfe ham som en Bold hen paa et Knippe Halm, der laa i en tom Baas. Mathis fløj op, bleg og rasende, snappede en Høtyv og vilde gaa løs. Jeg skreg, et Par af de andre Karle sprang imellem. Saa satte Mathis rolig Høtyven hen og smilede paa sin sædvanlige sorgløse Maade, som det hele havde været Spøg. Og da vi bagefter kørte i Marken, fortalte han mig, at lange Kræsten gik og var gnaven, fordi han havde faaet Tvillinger med en Pige nede fra Møllen. Den ene var ovenikøbet pukkelrygget. Det var det, han havde drillet ham med. Men havde det været Alvor, skulde han nok have tumlet den Bondeknoled. Historien fortalte jeg Grete, da hun om Aftenen klædte mig af, som det var blevet Vane, at jeg hver Aften berettede hende alt,

hvad jeg oplevede mellem Karlene, især om Kræsten og Mathis.

Ved Rughøsten fik Grete Lov at gaa med i Marken. Hun kiltrede Skørtet op, tog Træsko paa og satte et stort hvidt »Solsæt« paa Hovedet. Hun var Høstpige hos Mathis og mig, bandt Neg og kørte med paa Læset. Den strænge, dameagtige Grete var som forvandlet. Landsby-pigen fra hendes tidligste Ungdom kom op i hende. Hun lo og sang paa Toppen af det gyngende Læs, kildrede Mathis med Straa i Nakken og væltede mig om i Halmen. Jeg kendte hende ikke igen. Men lange Kræsten saa ikke mere til den Side, vi gik.

Den Lørdag, Rugen saa var i Hus, fik Høst-folkene som Belønning en lille Dans. Hver Karl indbød sin Hjælperske, Mathis naturligvis Grete og mig. Jeg fik Lov til at overvære Aabningen af Ballet og stod i et Hjørne af den med Løv og Georginer pyntede Lo og saa Parrene dreje sindigt rundt i Støvet og det matte Lygteskær til gamle Per Gabriels hjertes-skærende Klarinet. De tunge Karle i Vadmel og Transtøvler med Piben hængende i de ube-vægelige Ansigter klemte Pigerne, der dansede med tæt nedslagne Øjne. Kun Mathis var der Fart i. Han havde en broget Vest og et kulørt

Silkeklæde om Halsen. Han sprang og trampede, viste sine hvide Tænder og svingede Grete, saa de højrøde Nakkebaand fløi. Saa var det Sengetid, og jeg blev hentet. Jeg vidste ikke, det var sidste Gang, jeg saa min Ven.

Da jeg Søndag Formiddag kom over i Stalden, var han borte, og af gamle Per Gabriel fik jeg at vide, hvad der var foregaaet. Hen paa Natten, da Punschen virkede, var der blevet Klammeri om Grete mellem Kræsten og Mathis. Historien om Pigen fra Møllen var kommet op, og den forholdt sig nok ikke rigtig som Mathis havde fortalt. Saa var Grete flygtet hjem, mens Karlene gik løs paa hinanden, Mathis havde trukket Kniv, og Forvalteren havde jaget ham paa Porten. Tidligt om Morgen havde han faaet sin Løn, pakket sin Kiste og var rejst uden at sige Farvel. Da jeg kom ind, sad Grete paa sit Kammer og græd.

Hun græd hver Dag i lang Tid og hørte intet fra Mathis. Først en Søndag mange Uger efter bragte Brødkonen det Rygte, at han ogsaa var blevet jaget fra sin ny Plads paa en Gaard nogle Mil borte. Men det nænnede jeg ikke at fortælle Grete, og vi talte aldrig om ham mere. Ogsaa for mig var Sommer, Ferie og Glæde for denne Gang forbi. Det gik mig daarligt i Skolen, jeg

kom ned i Klassen og blev holdt borte fra Stalden. Der var heller ikke rigtig morsomt mere. En svær Husmand havde afløst Mathis, og midt under Efteraarspløjningen svulmede Dragonens Bagben op igen, og den maatte skydes. Det blev tidligt mørkt og regnede næsten bestandigt. Alting var snavset, uhyggeligt og sørgmodigt. Hver Morgen, før jeg gik i Skole, løb jeg ned i den taagede, øde Have og kastede med Sten og Kæppe efter to Pærer, der sad tilbage i Toppen af det store Kejserindetræ. Jeg ramte dem aldrig, men en Dag, det havde blæst, laa de begge paa Jorden, raadne og uspiselige.

Saa blev det pludselig skingrende Vinter. Isen lagde sig alentyk paa Viborg Sø, og Bønderne kørte over med Vogne og Slæder. Hver Nat frøs det flere og flere Grader, tilsidst saa mange, at min Broder og jeg ikke maatte gaa i Skole. Vi legede inde, skrantede, fik Levertran, og stirrede tungsindigt gennem de frosne Ruder ud paa Kragerne, der flokkede sig og søgte Varme paa den snedækte, svagt dampende Mødding. Hele Gaarden laa knuget og død. Men en Dag hen mod Jul skræmmedes alle Sind op af Dvalen. Det hed sig, at en Tyv havde skjult sig i en af Længerne.

Der var sket Indbrud og stjaalet Fødevarer nogle Nætter i Træk i Landsbyen tætved, men da Bønderne havde sluppet Lænkehundene løse, var Tyverierne holdt op. Nu vilde Gaardens bedste Ko pludselig ikke give Mælk, og Malkepigen mente sikkert, at det var, fordi den om Natten blev malket eller pattet af Tyven, formodentlig en omstrejfende Vagabond, der paa den Maade holdt Livet oppe. Og ganske rigtigt, næste Middag kom Røgterdrengen farende og meldte, at han havde set et Par Ben smutte op ad Stigen, der fra Stalden førte op til Høstænget. Der blev strax sat Vagt og sendt Bud efter Politiet. Og i Skumringen ankom Sognefogden med en Betjent. Bevæbnet med Forke havde saa lange Kræsten og et Par af de andre Karle stanget omkring i Høet, men hidtil uden Held.

Alt dette blev berettet os af Forvalteren, der, ligesom vi skulde gaa til Middagsbordet, bankede paa og bad min Fader, om de ikke maatte laane Pollo, hans store Hønsenhund, for ved dens fine Næse mulig at opsnuse Tyven. De vilde gerne fange ham, inden det blev mørkt. Det var farligt at have saadan en Gæst Natten over. Han kunde maaske stikke Ild paa Gaarden.

Pollo fik naturligvis Lov. Den laa og varmede sit spættede Skind ved Ilden, mens den ventede paa Bordets Glæder. Da den hørte sit Navn, løftede den sit brune Hoved og blinkede venligt, men røbede absolut ingen Lyst til at rejse sig. Paa min Faders gentagne Kommando luskede den dog af med Forvalteren, og Maden blev bragt ind. Men et Øjeblik efter blev der banket paa igen. Pollo var strax løbet tilbage til Køkkenet. Suppeterrinens Duft havde været for fristende. Der stod den i Døren og smiskede.

— Saa lad Grete gaa med den derover, sagde min Fader. Hende følger den.

Og Grete gik med Pollo, fulgt af mine lange Blikke. Men jeg vidste, det var unyttigt at bede, og med bankende Hjærte tog jeg fat paa min Suppe. Der gik en halv Snes Minutter under forventningsfuld og større eller mindre Spænding hos os alle. Det var jo dog en Begivenhed.

Saa hørte vi, de kom tilbage. Døren gik op, Pollo sprang muntert ind, og bagved viste Grete sig. Hun var dødbleg og gik underlig stift et Par Skridt frem i Stuen.

— Naa, fik de ham, spurgte min Fader.

Grete nikkede, stod stille og aabnede Munden.

Men i Stedet for Svar kom der et kort Hvin, og i samme Nu faldt hun som et Neg strakt om paa Gulvet.

— Hvad er der at fortælle mere? Da Grete var bragt til Sengs, kom Forvalteren ind og meldte, hvad der var sket, og hvad jeg strax havde gættet. Tyven var Mathis. Han var kommet ned ad Stigen af sig selv, da han hørte dem raabe til Hunden.

— Her behøves ingen Hunde, havde han sagt. Værs'god, her er jeg.

Og da han saa Grete staa der, havde han smilet paa sin gamle Maade og sagt: — Saa du skulde være med til at fange mig, lille Grete.

Forkommen, laset og forsulten havde han set ud.

— Nu sidder han ovre i Vognskuret, stakkels Fyr, sluttede Forvalteren og rejste sig. Kræsten og Betjenten passer paa ham, mens der bliver spændt for, og Sognefogden faar sig en Bid Brød.

— Ja, vi skulde vel se at faa spist færdig, sagde min Fader og begyndte at skære Stegen for.

Men hvem havde nu Lyst til at spise? I hvert Fald ikke jeg. Jeg sad og stirrede paa min Tallerken. Mon ingen tænkte paa at lade

Mathis faa lidt at spise? Blot jeg maatte have bragt ham min Portion, ja blot den varme Fedtklump, der i det samme forsvandt i Pollos røde Gab!

Saadan oplevede jeg det første lille Drama mellem Mennesker, jeg fik at se Livet.

Men hvor det dog er drømmeagtigt fjærnt og altsammen længe siden. —

London, April 03.

PARADIIS

PERSONERNE

CORNELIUS

WILLMANN

ELMIRE

GERHARD

Havestuen i Cornelius's Landsted i Frederiksberg Allee

FØRSTE SCENE

Cornelius tager, staaende paa Havetrappen, med udbredte Arme mod Willmann, som kommer fra Haven. Velkommen gode Ven, velkommen, træd indenfor og hvil Dig, klapper ham paa Skulderen.

Willmann ind, tager Hatten af. Hvor her er svalt, hvor det gjør godt at komme i Skyggen.

Cornelius. Og Du er gaaet paa dine Been fra Byen heelt herud?

Willmann. Ja, heele Veien. Jeg tænkte ikke, Varmen var saa stærk. Men da jeg kom uden for Porten, straaled Solen lodret paa min Pande. Det ildner endnu for mine Øine.

Cornelius. Saa sæt Dig og husval Dig bringer ham til Sæde. Hør, veed Du, jeg henter en Flaske af min Hochheimer, af den fra Anno 11! Den ville vi tømme paa denne Høitidsdag, hvor jeg seer Dig igjen, efter to Aars Forløb. Aa, Du,

den er fiin og liflig, den frisker uden at gjøre døsig. Nu skal jeg ^{mod Døren} ha, ha, ha, jo jeg saae Dig komme. Der kommer min Tro Willmann, tænkte jeg, see, hvor han tropper frem med Hatten i Haanden, hvor han haster fra Træ til Træ ... mon han er gaaet tappert paa sin Fod heelt herud; det ligner ham at ville trodse.

Willmann. Du spottede mig i dine Tanker, Ven Cornelius ... men hvor er din Hustru?

Cornelius. Min Elmire, min Herlighed! Ja, hende maa Du see. Hende skal jeg vise Dig ... Du vil misunde og lykønske mig, Du gamle Willmann.

Willmann. Saa bed hende komme. Lad mig see og misunde ... Du, unge Cornelius.

Cornelius. Ja, sandelig skal Du skue hende og fryde Dig.

Willmann. Hvor er hun da, saa kald dog paa hende!

Cornelius. Vent, vær taalmodig Willmann. Strax maa hun være her ... hun gik lidt før, Du kom. Hun vilde kun en lille Promenade op til Slottet og tilbage, forbi Parterret, hvor Roserne staae og dufte.

Willmann. Ud nu, i Middagsheden, i Solen?

Cornelius. Solen, ha, ha, tro ikke, hun skades af Heden. Hun trængte just til at drikke Sol,

sagde hun, til at lade den skinne paa sig. Ja, hun er for Solen at skinne paa . . . hun er som et ungt Træ, en slank Acasia, saa skjær og berusende.

Willmann. Du digter og lader mig tørste. Du glemmer jo Viinen, forelskede Cornelius.

Cornelius. Ha, ha . . . ja, nu skal jeg hente den, nu skal jeg . . . saa drikke vi den gode Viin, og saa fortæller jeg Dig om hende, for at Du ogsaa kan kjende hende, naar Du faaer hende at see ud.

Willmann seer smilende efter ham, tager Tobaksdaasen frem og snuser.

ANDEN SCENE

Gerhard ind fra Trappen, seer ikke *Willmann*. Han har en Rose og et Hefte Noder i Haanden. Her er nok Ingen. Mon hun skulde være gaaet ud!

Willmann. Hvad behager?

Gerhard. Aa, om Forladelse, min Herre, jeg saae Dem ikke.

Willmann. Hvem søger De, min Herre?

Gerhard. Jeg hedder Gerhard. Jeg er en Fætter til Husets Frue, men hun er maaskee ikke . . .

Willmann. Husets Frue er ude at spadser . . . kommer vist om lidt. Husets Herre er i Kjeldereren efter en Flaske Viin . . . kommer

strax. Mit Navn er Willmann, jeg er, som De seer, i Øieblikket Husets Gjæst . . . vil De gjøre mig Selskab og vente til vor Ven Cornelius kommer tilbage?

Gerhard. Nei Tak. Jeg gaaer saa igjen, min Tid er knap. Jeg vilde blot bringe min Cousine dette Hefte Noder, som jeg har lovet at skaffe hende fra Byen. Jeg lægger det saa her lægger Noderne paa en Gueridon, tilligemed Rosen. Maaskee De vil være af den Godhed, naar hun kommer . . . peger paa Gueridonen.

Willmann. At sige, De har været her! Det skal være mig en Ære . . . Deres Navn var jo . . . ?

Gerhard. Gerhard.

Willmann. Rigtigt, Hr. Gerhard.

Gerhard. Farvel og Tak, min Herre.

Willmann. Jeg beder, ingen Aarsag . . . Adieu, min Herre.

Gerhard gaaer.

Willmann. Seer efter ham, reiser sig, blader i Noderne, lugter til Rosen Musik og Blomster . . . Hr. Gerhard alt-saa, Husets Fætter.

TREDIE SCENE

Cornelius baglængs ind med Flaske og Glas. Seer Du, her har vi Viinen, jeg har ikke nænnet at tørre Støvet af Flasken.

Willmann. Skjænk i min Ven, og lad mig faa Støvet af Halsen.

Cornelius skjænker. Ja, nu skal vi drikke og snakke lystigt. Nu sætter jeg mig her ligeoverfor Dig og stiller Flasken imellem os. Tømme vi den, er der fleer, hvor den kom fra hæver Glasset. Og saa: Skaal da min kjære Willmann, gamle trofaste Ven, og hjertelig velkommen!

Willmann ligesaa. Tak min brave Cornelius ... Skaal ogsaa Du de støde Glassene sammen og drikke.

Cornelius. Naa ... hvad siger Du saa! Den smagte?

Willmann. Det troer jeg, din Viin er delicat.

Cornelius. Lad mig skjænke for Dig igjen.

Willmann. Men let er den Pokker ikke ... see, hvor han gløder og funkler, Krabaten. Han kan nok gjøre Een hidsig i Hovedet, hvis man kommer ham for nær.

Cornelius. Aa, det har vel ingen Nød med os. Skaal igjen da, Du gamle Kinafarer.

Willmann. Ja, det tænkte vi ikke, da Du for to Aar siden fulgte mig ombord paa min sidste Fart, at jeg skulde finde Dig i Ægtestanden, naar jeg kom hjem. Den Gang troede vi nok begge, at naar vi saaes igjen, skulde det være os to, som sloge vore Pjalter sammen for Resten af vore gamle Dage.

Cornelius. Og saa svigtede jeg Dig, ja. Jeg

var troløs ... ha, ha ... Ja, seer Du, jeg taalte ikke at bide saa længe.

Willmann mørk. Det skuffede mig. Jeg havde nu bidt mig fast i den Længsel, at vi to skulde kaste Anker sammen ... drikke vort Glas og smøge vor Pibe til vort sidste Drag, som de to Gamlinge, vi ere, som de Venner, vi have været Livet igjennem. Og saa var det første, jeg fik at høre, at Du var bleven gift. Derfor tøvede jeg med at søge Dig op; hvad skulde jeg her, hvor jeg nu maatte være overflødig! Hvorfor har Du ogsaa giftet Dig, Cornelius, hvad skal de Dumheder til i din Alder?

Cornelius. Men Willmann, bedste Ven, hvordan er det, Du taler!

Willmann. Om Forladelse, Du har Ret ... det var Øieblikkets Bitterhed. Naa, fortæl mig saa om din Hustru ... deilig skal hun jo være. Lad mig høre, hvordan Du fik hende.

Cornelius. Det er fortalt med faa Ord. Kort før Du rejste, døde, som Du vil erindre, min gamle Ven, Berger. Han kaldte mig til sig, da det var paa det Sidste og bad mig være *executor testamenti* og Formynder for hans eneste Datter ...

Willmann. Er det hende?

Cornelius. Elmiere Berger, ja. Husker Du hende?

Willmann. Flygtigt, men det forekommer mig ... hun var jo et Barn.

Cornelius. Ikke ganske. Hun var atten Aar allerede, da Faderen døde. Hun kom i Huset hos en qvindelig Slægtning. Jeg tilsaae hende fra Tid til anden.

Willmann. Og forelskede Dig i Pigebarnet.

Cornelius. Jeg fulgte hende, hvor herligt hun udviklede sig. Hun viiste mig saa megen kjærlig Godhed. Jeg sagde til mig selv: »Der er Lykken, Cornelius! Har ikke din gamle Ven, Berger, sat Dig til at beskytte hende og hendes Formue, og er det ikke som et Vink af Skjæbnen til paa een Gang at opfylde begge Dele!« Kort og godt ...

Willmann. Du giftede Dig med Pigebarnet.

Cornelius. Vi holdt Bryllup i dette Foraar, da hun fyldte sit eenogtyvende Aar.

Willmann. Og Du dit tredsindstyvende. Du er en dristig Mand, Cornelius.

Cornelius. Jeg er en lykkelig Mand.

Willmann. Du er en gammel Mand.

Cornelius. Men stærk er jeg endnu ^{reiser sig,} see paa mig. Endnu blander jeg ikke Vand i min Viin, endnu kan jeg favne min unge Hustru ... hun er min Forryngelse, Du!

Willmann. Til Lykke da, med dine gamle

Dages Ungdom. Din Skaal, Cornelius, den tømmer jeg af Hjertet.

Cornelius. Tak, min Ven. Kom, reis Dig, sæt Dig engang herover paa min Plads de bytte Plads, og Willmann kommer til at sidde i Cornelius's Stol. See Solskinnet paa Græsset og Blomsterne, see Farverne, hvor de straale i Middagsglandsen, Guldregnen og Syreenerne, hvor de gyng og bugne, kan Du mærke Duften af Lavendler . . . hør Fuglene . . . Insekterne . . . og see saa derude udenfor Gitteret . . . i Alleen . . . See ham den Gamle, som nu gaar forbi, alene og bøiet ved sin Stok . . . der gaae de ude, hver Dag seer jeg dem, de Gamle, de Eensomme, de Forladte . . . de for hvem det er forbi, hvem Ingen vent paa . . . de Fattigste i Livet. — Saa sidder jeg herinde. Hun sidder ved mine Fødder . . . smiler op til mig . . . synger for mig. Hendes hvide Fingre glide over Strengene . . . Blomsterne dufte ind til os. Da seer jeg mangan Gang saadan en Stakkel standse ved Laagen. Med Hovedet hældet til Siden og Hænderne foldede om Stokkeknappen staaer han og titter ind og lytter til Tonerne. Saa snuuser han Rosenduften til sig, seer op ad Huuset og læser Indskriften »Paradiis« paa Gavlen — og gaaer stille bort . . . somme Tider vidsker han en Taare af Øiet. Forstaaer Du da, min Ven, hvor jeg føler

mig lykkelig, at jeg har kaldet det »Paradiis« Stedet her, at jeg priser min unge Mage og Livet, hun skjænkede mig paany.

Willmann. Vist forstaaer jeg Dig. Du synger jo selv som en Drosselhan ved Reden. Misunde Dig maae jeg.

Cornelius. Du vil komme til at misunde mig endnu mere.

Willmann hæver Glasset. Din Hustrues Skaal denne Gang, din Lykke leve!

Cornelius. Tak, min Elmire leve! Tys, der kommer hun.

Willmann. Er det hende, hun som synger?

Cornelius. Ja, hun fortæller mig, at hun kommer.

FIERDE SCENE

Elmire fra Haven. Goddag igjen standser og hilser *Willmann* fremmed.

Cornelius. Kom nærmere og hils vor Gjæst. Det er *Willmann*, Du kjender ham jo, min gamle Ven.

Elmire rækker *Willmann* Haanden. Hr. *Willmann*, velkommen hos os. Jeg husker Dem fra min Faders Huus.

Willmann. Madame! De er venlig, som erindrer en gammel Mand.

Elmire. Jeg haaber hjerteligt, De vil finde

Dem vel i vort Huus. Jeg frygter kun, De er mig paa Forhaand lidt ugunstigt stemt. Jeg har jo paa en Maade, saavidt jeg har kunnet forstaa, optaget en Plads, De ved Deres Hjemkomst havde stolet paa, ventede Dem alene — — nu maa De finde Dem i at dele den med mig, det vil De nok? hun rækker ham Haanden.

Willmann. Min Frue kysser hendes Haand.

Cornelius. Ja, ikke sandt, her er Plads nok, Plads til Willmann ogsaa. Kom, sæt Dig min Elmire, her imellem os. Og naar saa Gerhard kommer ...

Elmire seer hen paa Gueridonen, Gerhard! Han har jo været her. Hvorfor gik han igjen?

Cornelius. Nej, Du tager feil.

Elmire. Jo vist, der ligger jo ...

Willmann. Din Frue har Ret. Her var før, medens Du hentede Viinen, en ung Kavalier. Han navngav sig Gerhard, han bragte ...

Elmire hurtigt. Dette Hefte Musik.

Willmann dvælende. Rigtigt. Han bad mig hilse og meddele hans Visit. Tilgiv, at jeg har glemt det.

Cornelius. Saa kommer han nok siden. Men sæt Dig, der er en Rest i Flasken endnu, vi vare just i Færd med at tømme din Skaal.

Elmire. Gjør Hr. Willmann os den Ære at spise hos os til Middag?

Cornelius. Ja selvfølgelig.

Willmann. Ja, Tak, hvis ...

Elmire. Da undskylder mig, saa vil jeg gaa og gjøre Bordet festligt.

Cornelius. Willmann, en Dag som denne ... Pryd det med Blomster, Elmire.

Elmire. Er det Glas dit?

Cornelius. Ja, Deiligste.

Elmire. Jeg nipper en Draabe ... Hr. Willmann, Skaal, jeg er lykkelig, De er kommen. Veed De, jeg har mærket det længe: Han savnede Dem, Deres Hjemkomst var hans stille Ønskemaal ... Saa, sætter Jer nu igjen til Ro ved Glasset ... nei, sæt Dem, Hr. Willmann, før gaaer jeg ikke.

Cornelius til *Willmann.* Som hun befaler! De tage Plads igjen.

Elmire betragter dem smilende. To saa gamle Venner! Hvor det er smukt at see. Hvor meget maa de ikke have at tale om sammen ... Hvor mange Hemmeligheder vist, fra længe før jeg blev til ... og jeg har alle mine for mig ... Adieu til siden da kaster et Kys til dem med Gerhards Rose. Ved Døren: *Cornelius!*

Cornelius. Mit Hjerte!

Elmire. Du kalder paa mig, hvis Gerhard kommer ud.

Pause.

FEMTE SCENE

Cornelius. Hvor hendes Stemme tonede. Nu blev her stille.

Willmann. Det var, som man havde en Fugl inde hos sig i Stuen.

Cornelius. Du mener, man vidste intet Øieblik, hvor man havde hende. Nu var hun der, saa her.

Willmann. En broget, straalende Fugl, som man vilde sætte i et prægtigt Buur i sin fineste Stue.

Cornelius. Buur behøves ikke. Hun flyver ikke bort. Ikke længere, end at hun af sig selv kommer igjen. Det er Lykken at vide det... Hemmeligheden ved det hele, Du.

Willmann. Skjænk mit Glas fuldt.

Cornelius. Du er forstemt.

Willmann. Jeg hader dem.

Cornelius. Hvem?

Willmann. Qvinderne. Dem alle.

Cornelius ^{leer.} Qvindehader. Du ...

Willmann. Jeg taler alvorligt.

Cornelius. Hvad Fanden mener Du da?

Willmann. Jeg frygter dem.

Cornelius. Du er bange. Det maa være kommen med Alderen, lige paa det Sidste. Før var

Du . . . tilgiv, jeg leer . . . før — Du var jo tvertimod . . .

Willmann. Maaskee har jeg ogsaa først senere ret forstaaet mit eget Sind. Men jeg har altid følt det saadan, som jeg siger Dig: Frygt, Uvillie i Qvindens Selskab, Modbydelighed for at komme under hendes Indflydelse. Maaskee skyldes det ogsaa det Liv, jeg har ført som Langfarer, bestandig paa vide Togter. Jeg har heelt hørt Havet til, og Qvinden har jeg kun mødt i en Ruus . . . en Ruus af Længseler eller Viin . . . stundom af begge Dele. Med udbredte Arme er jeg styrtet imod hende . . . ør . . . blændet af Drik og Kraft . . . jeg har favnet mig stærk og favnet mig træt, til Frygten greb mig, saa jeg rev mig løs . . . frelste mig ombord paa mit Element, hvor jeg følte mig sikker. Saaledes har vexelvis Attraae og Frygt kastet mig imod hende og revet mig tilbage som Bølgeskvulpet, hvorpaa jeg færdedes. Men jeg har aldrig eiet Tiden til at lære hende at kjende under det daglige Samlivs klare Ro, hvor man koldt gennemskuer hende, eller stirrer sig blind paa hende.

Cornelius. Eller tilbeder hende og troer paa hende.

Willmann. Troer, fordi man ikke seer.

Cornelius. Hvad seer man ikke . . . hvad er det, jeg ikke seer?

Willmann. Hendes Øine, som skinne og lyve, hendes Smil, som lokker og lyver. Min Ven, jeg har betvunget det, jeg har aldrig betroet mig til nogen før, jeg har spillet den tapre Skræder ... men jeg har ofte siddet i en Kreds af Qvinder ... i en Selskabssal ... ved en Concert ... og under Pileglimtene fra deres Blik og Tænder har jeg følt Rædselen ... en Rædsel som en eensom Hvid blandt Vilde ... imellem Kanibaler.

Cornelius. Du forbauser mig. Du raser jo aldeles. Hvad kan dog bringe Dig til at udtale saadant, dit Liv maa jo være fordærvet ... Og just som hun havde viist sig for Dig, det yndige Barn, som svævede her igjennem nys ... ja, næsten i hendes Nærværelse, medens hendes Røst endnu maa klinge i dit Øre.

Willmann. Der seer Du Beviset. Før hun kom, hvor talte vi ikke sammen, utilsløret, med Venskabs aabne Tillid. Men næppe havde hun været til Syne, saa omspændes vi af uklare Tanker, saa var det, som der blev slynget Ild imellem os, det gaadefulde Fluidum antændes.

Cornelius. Af hende, min lille blaa Fugl.

Willmann. Din Paradiisfugl, som Du holder i Buur, hvis Dør staaer aaben, saa hun ziirligt hopper ind og ud. Vent min Ven, vogt Dig! En Dag, naar Foraaret mægtigt banker, og Zi-

geuneren fløiter ved Gitteret . . . at hun ikke flyver med Vildgjæssene.

Cornelius. Hold nu inde. Det smerter mig at høre. Det forekommer mig ikke sømmeligt imod min Hustru.

Willmann. Gamle, blinde Mand.

Cornelius. Willmann! Hvad tilslører Du med dine Ord. Mod hvem vil Du hidse mig? Pause.

Willmann reiser sig, gaar over Scenen, søger Hat og Stok.
Gerhard . . . hedder han ikke saa, Eders unge Ven?

Cornelius. Jo, Gerhard. Hvorfor bringer Du ham paa Tale?

Willmann. Hendes Fætter, ikke sandt?

Cornelius. Elmires Barndomsven.

Willmann. Som kommer dagligt i dit Huus. Som ventes med Spænding . . . hvis Ankomst hun ivrig paalagde Dig at melde.

Cornelius. Willmann!

Willmann. Medens hun dumdristig, for mine Øine, kyssede Roserne, som jeg havde seet ham . . .

Cornelius afbrydende ham. Tie! Er Du forrykt af Ondskab. Stille. Er Du kommen for med koldt Blod at myrde vort gamle Venskab.

Willmann. Jeg kom for at overbevises. Du lovede, jeg skulde misunde Dig . . . Du pralede Dig rig for mig, og bød mig naadig at skue

din Herlighed. Det var jo mig, Du tænkte paa, da Du talte om »dem derude«, de, som maa gaae forbi ... de Eensomme ... de Fattige i Livets Skygge. Som En af dem vilde Du, jeg ogsaa skulde føle mig, for at Du kunde see din Sol skinne. Jeg misunder Dig dog ikke, Cornelius.

Cornelius. Gaae.

Willmann. Jeg har det i Sinde. Farvel, Du Lykkens Daare ud.

Cornelius iiler efter ham ud paa Havetrappen. *Willmann,*
Willmann ... Djævel! Tilbage i stærk Bevægelse. *Elmire!*

SJETTE SCENE

Elmire ind. Min Huusbond.

Cornelius griber hendes Hænder. Ak, *Elmire.*

Elmire. Dit Ansigt er smerteligt bevæget. Hvad er skeet. Hvor er vor Gjæst?

Cornelius. Kald ham ikke vor Gjæst.

Elmire. Har han krænket Dig saa bittert?

Cornelius. Saaret mig i mit inderste Hjerte og dryppet Gift i Saaret.

Elmire. Fortæl mig alt. Kom sæt Dig her bringer ham til Sæde, saa hviler jeg paa Skammelen ved dine Fødder, som jeg pleier. Lad mig saa høre: hvordan faldt de bittre Ord?

Cornelius. Jeg kan knap forklare det. For

faa Minutter siden sad vi her ... han og jeg ... glade i hinandens Selskab, over vort Gjensyn ... der var ikke Tanke af ondt ... Dog jo, nu staaer det klart for mig ... der var alligevel, lige fra allerførst, noget falskt i Klangen, noget stikkende i Tonen, som vi vist ogsaa begge følte, men som vi søgte at skjule, som vi hørøstet overdøvede ... men saa brast det med eet for Willmann.

Elmire. Var det, før jeg var inde! Nei, det maa have været efter ... den Gang vare I jo oprømte, blussende af Viin og Spøg, med fugtige Læber.

Cornelius nikker. Det var, da Du havde forladt os. Hans Blik blev ondt, hans Tale skjærende mod Livet, som havde han lidt Alverdens Sorg griber hendes Haand, og pludselig slyngede han Mistanken mod mig, den faldt som Draaber af Ild paa mit Hjerte.

Elmire. Min Gud!

Cornelius drager hende til sig. *Elmire* ... Barn, min Dyrebare ... kun Du kan give mig Fred.

Elmire dæmpet. Mod mig altsaa.

Cornelius. Een eeneste uskyldig Forsikring af dine Læber ...

Elmire. Hvad forlanger Du?

Cornelius. Hør mig først oprigtigt. Lad os for Alvor tale sammen. Jeg har levet dette Aar

som en Drøm, og aldrig spurgt mig selv, om Du tilhørte mig med Rette. Hvad følte Du for mig, da jeg bad Dig blive min?

Elmire. Undseelig Taknemmelighed. Mit lille Pigejertes brændende Hengivenhed. I var traadt mig i Faders Sted, jeg holdt af Eder, næsten som af min Fader.

Cornelius. Og siden ... da jeg ægtede Dig?

Elmire. Jeg følte mig stolt og lykkelig. At behage Dig var stedse mit høieste Ønske.

Cornelius. Jeg seer vore Billeder sammen hist i Speilet ... dit lysebrune Hoved og mit gamle hvide, mine Rynker og din friske Blomstren. Kan det være sandt?

Elmire reiser sig. Hvis Du kunde høre mit Hjertes inderste Tanker.

Cornelius. Dit Hjertes Tanker ere som Fugle i Natten ... de flyve lydløse over mit Hoved.

Elmire lægger Haanden paa hans Hoved. Min milde, fred-sæle Huusbond.

Cornelius. Du undviger kjærligt at svare mig, Elmire, let mit Sind med de klare Ord, jeg trænger til at høre.

Elmire. Hvad vil Du, jeg skal sige? Med hvilke Fordringer, der lyde som Beskyldninger, trænger Du ind paa mig?

Cornelius. Ved din Side har jeg indbildt mig til idag at afkaste tredive Aar af min Alder.

Nu pludselig øiner jeg Forskjellen . . . mit af-sindige Selvbedrag . . . en dræbende Angst jager mig. Jeg bønfalder Dig, kom mig til Hjelp.

Elmire. Tilgiv min Synd, at jeg næsten maa smile. Du nævner din gamle Alder og taler med en Ynglings fyrige Lidenskab. Veed Du af, til daglig, naar Intet ængster Dig, er Du mere Olding.

Cornelius. Dine Ord iisne mig . . . for sidste Gang . . .

Elmire. Min Fader, lad mig kalde Dig som fordem med dette Navn og søg selv . . . ogsaa for min Skyld . . . at berolige dit Sind. Eller føler Du ikke, at Du taler uklogt til mig, at Du glemmer, jeg er din Hustru.

Cornelius. Jeg kan ikke berolige mig, jeg lever ikke, jeg lider. Mistanken koger i min Hjerne.

Elmire. Saa nævn din Mistanke. Piin mig ikke længere . . . o hvilken Dag hun presser Haanden mod sit Bryst.

Cornelius. Elmire.

Elmire. Nu.

Cornelius. Har Du en Anden i dine Tanker?

Elmire. Hvem? Hvilken Anden? Til hvem sigter Du?

Cornelius. Hvem anden vel end han, som

daglig deler dit Selskab. Det er unyttigt at nævne hans Navn.

Elmire. Ham altsaa. Min Barndomsven, min Legebroder. Hvor afskyeligt. Saaledes skal Alt tilsmudses og fordærves. Intet kan faa Lov til at forblive uskyldigt.

Cornelius. Jeg taaler ham ikke længere, taaler ikke bestandigt at træffe hans Ansigt vendt imod dit, at høre ham spille til dine Sange, og see hans Blomster ved dit Bryst.

Elmire. Hvad har Du i Sinde?

Cornelius. Adskille Eder.

Elmire. Vise ham bort?

Cornelius. Han har ofte ønsket at reise for at uddanne sit musikalske Talent. Jeg agter at tilbyde ham den fornødne Sum til at opholde sig borte i to Aar.

Elmire. Du vil købe ham bort. Men hvis nu ...

Cornelius. Du elsker ham!

Elmire. Nej.

Cornelius. Lyver Du?

Elmire. Men hvis han kaster Dig dine Penge i Ansigtet?

Cornelius. Saa dræber jeg ham. Jeg vil have Fred i mit Liv.

Elmire. Du truer. Du vil dræbe. Men for mig har Du intet Hensyn. Fred i dit Liv for

enhver Pris. Mig ofrer Du ingen Tanke. Der kommer en Dag en Mand ind i dit Huus, han kalder sig din ældste Ven, han krænker Dig giftigt og beskylder din Hustru. Og ham dræber Du ikke, men mig mistroer Du i samme Nu, overvælder mig og truer ... jeg, som er to Gange Barn imod Dig. Almægtige Gud! Skal da dette fra nu af være mit Liv ... hver uskyldig Ungdomslyst myrdes. Var det derfor, jeg hengav min Ungdom. Er dette dit holdte Løfte om kjærlig Beskyttelse og sorgløs Tryghed! Saa lad mig hellere døe brister i stærk Hulken.

Cornelius betragter hende, lader Armene synke, den ophidsede Vrede i hans Ansigt gaaer lidt efter lidt over i sønderknust Fortvivlelse. Hvad har jeg kunnet gjøre ... Usling, som jeg maa være imod hende. Barn, for Guds Skyld, stil din Graad. Jeg holder ikke ud at være den, som har faaet dine søde Øine til at græde.

Elmire. Grusomt har Du handlet imod mig.

Cornelius. Glem det, jeg var afsindig, nu seer jeg jo klart, at Du er uskyldig.

Elmire. Og i Morgen vil Du paany beskyldes mig ... og hver Dag der kommer. Alt er forspildt.

Cornelius tager hendes Haand. Nei, Alt skal blive som før. Blot Du vil love — nei, jeg forlanger slet intet høier Knæ læg blot din lille Haand paa mit gamle Hoved ... saa, nu er det slettet ud.

SYVENDE SCENE

Willmann kommer fra Haven, standser paa Verandaen og kalder med bevæget Stemme *Cornelius!*

Cornelius. Du kommer tilbage!

Willmann. Tør jeg komme? Seer fra den Ene til den Anden. Har jeg voldet Fortræd?

Cornelius. See, hun har fældet Taarer.

Elmire. Og ham har De dybt bedrøvet.

Willmann. Hvis Tilgivelse kan opnaaes, saa giver mig den Begge. Jeg har handlet i Vanvid ... jeg fatter ikke, hvad der drev mig. Var Viinen, Du skjænkede mig, for stærk, eller havde Solen forbrændt mit Hoved, saa jeg talte som i ond Feber. Blandede skinsyg Misundelse, beedsk Fortvivlelse over Eensomheden deres Gift i mine Ord. Kun af eet ved jeg: da jeg længe havde stormet af Sted som en Rasende, standsede jeg som ved et usynligt Ryk. Jeg stivnede fra Isse til Fod, og i ulyksalig Klarhed stod alting for mig. Jeg ilede tilbage, betynget af sorgfuld Iver. Jeg kan kun forsvare mig ved dybt at anklage mig ... det er Eders Sag at dømme mig, som jeg har fortjent.

Elmire. Tilgiv ham.

Cornelius. Tak hende.

Willmann kysser *Elmires* Haand. Reene Engel. {Omfavner *Cornelius.* Ædle Ven.

Cornelius bevæget. Min stakkels Willmann.

Elmire. Hvor træt De dog seer ud, De skjælver.

Willmann fører Haanden over Øinene. Ja, det har stærkt betaget mig.

Cornelius. Kom sæt Dig til Hvile.

Elmire. Du selv seer ogsaa træt og udmattet ud. I skulde Begge hvile smiler. Ja lyd mig smukt og blund en Stund før Middagsbordet. Saa dreie vi Stolene bort fra Lyset . . . saadan . . . sæt Dem nu der, Hr. Willmann, og Du her. De sætte sig fornøiede ved Siden af hinanden.

Cornelius. Vi lystre, Willmann.

Willmann. Vi lystre.

Elmire. Nu blot Hr. Willmann Deres Lommestørklæde, lad mig brede det over Deres Ansigt . . . det er mod Fluernes Plagen tildækker Willmanns Ansigt see saa, Godnat . . . Og dit breder Lommestørklædet ud over *Cornelius's* Ansigt saadan, Godnat. Sov nu begge sødt og vel, til jeg kalder. De slumre ind. Hun gaaer sagte hen og stiller sig i Verandadøren. En Stund staaer hun ubevægelig og drømmende, saa rører hun sig og lytter. Fra Haven klinger dæmpet Strængespil, det er Gerhard, som kommer med en Guitar over Skulderen. Han hilser hende med udbredte Arme. Deilige Cousine.

Elmire. Stille, tys!

Gerhard hvidsker. Solen varmer, saa Blodet dandser, Roserne dufte, saa man kan miste Forstanden. Hør Nattergalen . . . kom ud, El-

mire, skal jeg synge for Dig, hvad han fortæller.

Hun nikker og vinker, at han skal gaa tilbage. Han kysser paa Fingrene og fjerner sig baglængs, medens han sagte lokker paa Guitaren. Saa lister hun sig over Gulvet til de Slumrende, retter paa Silketørklædet, som er gledet til Side fra Cornelius's Ansigt og gaaer paa Taaspidserne tilbage i Verandadøren. Der standser hun og vender sig smilende om med Fingeren paa Læben, idet

Teppet falder.

DESVÆRRE KUN JENSEN.

DET er ogsaa Satans, udbrød Digteren Baron Bille.

— Hvilket, spurgte hans Ven Forfatteren Grev Myre.

De sad naturligvis sammen i en Sofa paa Bernina og drak Whisky og Apollinaris. Det var om Natten. Omkring dem det sædvanlige tvekønnede Selskab af ung aandelig Adel, cigaret-røgende, absintdrikkende, rejepillende og be-frugtende hinanden. Altsammen Følger af Fri-sindets Indførelse i Danmark under Kristian den 9de ved Professor Brandes.

— Forbandet, sukkede Baronen paany.

— Hvilket, for Pokker, frittede atter Greven. Nu har Du jamret Dig fire Gange. Skal Du ha' en lille?

— Det tror jeg ikke — foreløbig.

— Er Du kommet til at bruge de Penge, Du har faaet ind til Mindesmærket for Hørup?

— Jeg har ikke faaet nogen ind.

— Det er vel ikke noget saa tarveligt som en Vexel? —

— Hold Mund!

— Ja, en Kvinde kan det ikke være. Thi at Du er fuldtud lykkelig i Kærlighed ved jeg af den Rift, Du bærer paa Næsen og det Øje, Du gik med i forrige Uge.

— Herregud, det er det modbydelige humoristiske Bidrag, jeg har lovet min Forlægger, Etatsraad Barnum, til hans ny Julealbum. Han har faaet den charmante Cirkusidé, at alle Kineserne i hans Tivoli skal optræde i et større Fest- og Ensemblenummer som aandelige Karikaturer af os selv. Han sværmer jo for den Slags Gala-Parade- og Humbugsforestillinger, store Tableauer til at bløffe Presse og Publikum, med ham selv som det usynlige Midtpunkt i den straalende Krans af berømte Gøglere, som Direktøren i Slutningsapoteosen af en Sommerrevy.

— Betyder al denne Bitterhed mod den Mand, som Du i dine Taler ved hans Middage og Jubilæer mer end én Gang har kaldt Litteraturens Velgører, at Du allerede har faaet Honoraret?

— Nej tværtimod. Hvis jeg havde faaet Honoraret, maa Du kende mig godt nok, til at jeg ikke vilde nære den fjærneste Betænkelse ved at narre ham. Men han har været saa snedig ved denne Lejlighed at udelukke alle

Forskud. Det skal være en ren Tillidssag, har han hævdet, et purt Venskabsarbejde. Imorgen Kl. 12 præcis skal vi allesammen møde i Manègen og aflevere vort Nummer, og saa skal vi formodentlig have Salæret overrakt paa en eller anden festlig idiotisk Maade tilligemed Etablissementets Guldmedalje og et Glas sur Champagne!

— Bliv ganske rolig væk. Bliv syg —.

— Det er umuligt. Jeg har lovet ham det højtideligt endnu i Forgaars: Kære Baron, sagde han og hypnotiserede mig med sit sleske Vampyrsmil, saa stoler vi ganske bestemt paa at se Dem her paa Lørdag med en rigtig morsom lille Historie. Vi trænger til noget morsomt. Og De kan, det er jeg vis paa! Den frække Aagerkarl lad ham selv lave sine morsomme Historier. Hvem Fanden oplever, ser eller hører nutildags en morsom Historie? Eller forstaar at fortælle den? Jeg har spekuleret mig gal for at finde paa én. Det har spoleret min Nattesøvn i de sidste fjorten Dage, og jeg er gaaet i Staa med mit ny Drama for at grave i min Hjærne efter bare en Idé til en morsom Historie. Sommetider farer jeg op og griner himmelhøjt. Jeg tror, jeg har snappet en Pointe. Men naar jeg saa skal forme den, svinder den ind til noget fuldkommen taabeligt. Kære lille Myre,

Du min Aands- og Standsfælle, som trods dit flittige Navn aldrig bestiller det mindste, men piler omkring og ser alt muligt, kan Du ikke hjælpe mig?

— Hvordan?

— Skriv den forbandede Historie for mig eller fortæl mig noget, jeg kan bruge. Saa skal Du faa — —

— Hvormeget?

— Konvoluten med Prostitutionssalæret. Saa beholder jeg selv Medaljen.

— Med Ret til at bære samme.

Greven pustede en Røgsky fra sin Havanaser med den for Grever og fornemme Forfattere lige ejendommelige Elegance og bemærkede filosofisk:

— Du har Ret i, at den morsomme, den vittige Historie er blevet en Sjældenhed i Litteraturen i vore Dage. Hvor møder man den spirituelle klare Fortæller? Han er afløst af Grubleren, Sjæleforskeren, den sørgmodige Tvivler eller den tilslørende Drømmer. Ingen ved bestemt, hvor han vil hen, naar han begynder. I Stedet for den befriende Pointe har vi faaet det tyngende Spørgsmaalstegn

Og dog skaber Livets straalende Humør hver Dag omkring os Tusinder af morsomme Historier. Dets lunefulde Kraft springer ud i

Bundter af kaade Glimt. Dets Ansigt ler og spotter os lige op i vore forknytte og rindende Øjne, gennem hvis kunstigt paaklignede Brilller vi kun ser lutter Betænkelighed, Bedrøvelighed og Forargelse.

— Ja, smilede han og tog et dybt Drag af sit Glas, hvormange sprudlende Farcer har jeg ikke set spille paa Livets Scene med lun og hjærtelig Latter. I hvilket evigt foryngende Kildevæld af Komik og guddommelig Ironi har jeg ikke badet min Sjæl, saa den har bevaret sig ung og stærk og doven. Som en Abe, der gynger sig højt paa en Palmegren og skærrer Ansigter af de sorte, der sveder og puffes dernede og kaster dem Frugtskallerne i Hovedet.

— Men saa fortæl dog, Du glade Abe — Skænk mig blot en eneste af dine liflige Kærner, lad mig fange en Straale af al din Sol.

— Fortælle, fortælle Nu jog du mine Syner paa Flugt. Erindringerne dansede i min Hjerne — nu svandt de som Elverpiger. Ja, vent lidt, saa skal jeg prøve paa at gribe et enkelt lystigt Træk. Se om jeg kan vise Dig det levende som et lysende Insekt, man holder et Sekund i sin Haand. Men lad os sidde stille en Stund — vi maa ned paa Jorden igen.

— Ned fra Palmegrenen.

— Ja, helt ned paa Fortovet mellem Kaféborde og Laurbærtræer i Baller.

De to Poeter sad tavse som Sfinxer i Cigaret-røgens Taager. Saa tindrede det i Myres Øjne, og han begyndte at tale.

— Den kaadeste, den vildeste Tid, jeg i de senere Aar har oplevet, var den Sommer, da det store norske Konsortium rasede hernede og tog det halve Nordsjælland paa Haanden med Hoteller, Badesteder, Herregaarde og Byggegrunde lige fra Hellerup til Marienlyst.

Naar jeg tænker paa de trende Ugers vanvittige Svindel og alle de Fjæs og Figurer, der alvorlige, godtroende, fjollede eller frække tumlede rundt i dens Hvirvel, kildrer det endnu i mine Ryghaar. Jeg ser dem for mig. Jeg ser den gamle, bondesnu Adelsmand og Godsejer, der fældede Cognacstaarer, hver Gang han skulde underskrive Salgskontrakten paa sin Fædrengaard og de schneidige Nevørs griske Smil under Moustachen, da han med rystende Klo omsider kradsede sit Navn. Aftenen efter var han i Cirkus med et stort svensk Pige-barn, og det opdagedes, at han havde en talrig Venstrehaandsfamilie herinde, til hvem han allerede var begyndt at fordele den kontante Udbetaling, inden de fik ham bræmset med en Umyndiggørelse.

Hans Modpart, den lille blankskallede norske Advokat glemmer jeg aldrig. Han døde et Par Aar efter under det store Kristiania-Krach af Skrumpenyre, men den Gang var han i fuld Kraft, og hans Nyrrer tilsyneladende uovervindelige. Hans Øjne var dog endnu mærkeligere. De skelede og sad saa dybt inde i Hulningerne uden Spor af Bryn eller Vipper og lignede Navler under Guldbrillerne. Blinde Navler. Han boede paa d'Angleterre. Hans Morgenføk var Absinth og to Stykker med Gammelost. Disse var omtrent det eneste faste, han indtog hele Døgnet. Klokken 9 begyndte han at telegrafere. Han telegraferede til alle mulige Mennesker med Penge i gamle Norge og spurgte, om de vilde have Parter. Af femten eller tyve hang maaske én paa. Saaledes dannede han Aktiekapitalen. Enkelte Kapitalister kom selv herved. Der var for Exempel en forhenværende Direktør for en norsk Bondebank, der lige var sluppet ud af Tugthuset. Han havde siddet for nogle kolossale Snyderier, men fra sin Celle havde han ved sine Venners Hjælp forstaaet at spekulere. Hans Geni, der i Ensomheden var blevet skærpet, lod ham gætte rigtigt, og da han blev benaadet, var han igen en Matador, og Arrestforvareren, der havde

ageret Mellemmand for Procenter, tog sin Afsked med Afkald paa Pension.

Nu bar »Direktøren« som spøgefuld Symbol svære Guldlænker om begge Haandled og i Slipset en Brillantsammensætning, der forestillede en Due med et lille Smaragdblade i Næbet, en Opmærksomhed fra Arrestforvareren til Minde om deres Samvirken i Arken. Hos Portieren deponerede han sin Kuffert, der blandt andet indeholdt tyve Tusind i Kontanter, og tørstende efter Frihed og Livsnydelse forsvandt han sporløst samme Aften og sov aldrig nogen Nat i Hotellet, men lod hver Morgen pr. Bybud fra et eller andet mystisk Opholdssted afhente en ren Krave og to Hundrede Kroner. Hvor paa han ved 11-Tiden, frisk og arbejdsdygtig, stillede foran Guldkuren og plejede Forretningerne. Hans Tag var at optræde som stokdøv og lade dem, han forhandlede med, skrive alt op til sig paa smaa Stykker Papir, som han omhyggelig stak i Lommen, mens han personlig kun ytrede sig mundtligt. Paa den Maade fik han alting skriftligt fra Modparten og kunde selv fragaa hvad der ikke passede ham.

Her ved Fortovsbordene samledes da i Sommerformiddagens Løb Konsortiets Medlemmer, Agenter og Kommissionærer, Journalister og selskabelige Deltagere. Bud fløj op og ned fra

Advokatens Værelse i Beletagen, hvor Matorerne sled i det med Bismarcker og Kongepjolttere. Exprestelegrammer indløb og afsendtes, Slutsedler underskrevs. Millioner skabtes. Ved 4-Tiden stansede Omsætningen for den Dag, Vognene kørte frem, og man rullede i Tivoli eller til Skovrestauranterne.

Der spistes til Middag ved mægtige Tafler mange Retter kostelig Mad, talløse Flasker af fantastiske Aargange. Advokaten og Direktøren var de fyrstelige Værter. Og daglig voxede Kuverternes Antal. De mærkeligste og forskelligste Mennesker sluttede sig til, især ud paa Aftenen, naar det populære Konsortium med Følge drog rundt paa Varietéerne. Overalt, hvor Toget traadte an, stod Opvarterne paa Hovedet og Sangerinderne slog op med Benene. Førstepladserne ryddedes ærbødigt, Champagnen begyndte at vælde, og de omkringsiddende inviteredes til at drikke med.

En Aften taarner de op paa Alleenberg, hvor der sad en lille sejt Kjøbenhavnner med Hatten skubbet bag og en Bajer foran sig, ganske alene lige midt for Tribunen. Den lange Hale af blussende, hvidbrystede og larmende Herrer, der væltede ind og skubbende til Stole og Borde trængte sig frem omkring ham, anfægtede ikke den knusende Ro, hvormed han, strygende sin

Cigaret, sad og smaablinkede op til Pigebørnene. Selv da et Par Stykker ugenert slog sig ned ved hans Bord, skævede han knap til dem og rørte sig ikke med en Bevægelse. Saa blev et svingende fuldt Champagneglas skudt hen til ham, og den vommeagre Søkaptejn — Kristian den 4des udtrykte Genganger, Selskabets joviale Kraft, slog ham djærvt paa Skulderen:

— Naa, Skaal da, Kammerat, faar jeg drikke et Glasbæger med Dem? Det er sandt, vi faar vel præsentere os selv først Jeg er altsaa Kaptejn Hoppestad fra Aas, og der sidder Digteren Olaf Maag og der Højesteretsadvokat Lynge.

Den lille sejge havde seet næsvist gloende mod Nordmanden, hilste saa med en henrivende koket Drejning af Haandfladen op mod Hatteskyggen og svarede i en uforlignelig flabet, høflig Tone:

— Tak, kommer der ikke. Mit Navn er desværre kun Jensen.

Hvorpaa han gentog Drejningen med Haandfladen til Digteren og Advokaten, rejste sig, spyttede og forsvandt: — Jeg skal dog inte spille Klovn for Jer!

Der opstod et Sekunds Forbløffelse, saa brast den tykke Kaptejn i en skraldende, overdøvende Latter. Rystede frem og tilbage og stammede halvkvalt: — Mit Navn er desværre kun Jen-

sen det er jagu det danskeske danske jeg har hørt i mit Liv Skaal, mit Navn er desværre kun Jensen! Og han skrallo igen og efterlignede Fyrens simple, stikkende Udtale.

Men fra det Øjeblik havde Selskabet fundet sit Slagord. Fra nu af hørte man uafsladeligt ikke andet: — Godmorgen — Farvel — Skaal — Tak — Værsgod — Godnat, mit Navn er desværre kun Jensen, gentaget ved enhver mulig og umulig Anledning, som et Revyomkvæd, til Idioti, til Delirium.

Omsider var der ikke flere Parter at ind-drive, ikke flere Arealer at opkøbe. Nordsjællands værdifuldeste Skatte var erobrede af de dristige Vikinger, de norske Blade hoverede, der opstod betænkelige Røster i den danske Presse, og Spekulanterne besluttede at rejse hjem med Byttet og se at faa det over paa andre Hænder, inden Misundelsen havde lagt sig.

Saa holdt Advokaten da sit vældige, vidtberømte Slutningsgilde. Forberedelserne var pompøse og vidunderlige. Hotellets Pragtsal med tilstødende Selskabslokaler blev prydet med Guirlander og Vimpler af begge Rigers Farver. Der engageredes et Basunkorps, som ved Indgangen skulde hilse de ankommende Gæster med Fanfarer. Kjøbenhavns Overpræsident, den kommanderende General og Sjællands

Biskop blev højtideligt indbudte. Men da man tænkte sig Muligheden af, at disse Autoriteter vilde udeblive, lejede Advokaten hos en Hofjuveler et Antal af de fornemste inden- og udenlandske Ordener, for at Forsamlingen i hvert Fald kunde faa et udsøgt og glimrende Præg.

Desværre forbød en uovervindelig Hindring mig i sidste Øjeblik at komme med til Middagen, som skal have været formidabel. Indrettet paa gammel romersk Vis med lange Op- hold mellem Retterne, i hvilke man røg, drak Whiskysoda, dansede eller kørte smaa Ture i Byen med sin Borddame. Ogsaa Talerne gik jeg glip af. Særlig Tugthusdirektørens havde været stemningsfuld. Iklædt Serafimerordenens Baand havde han talt for Nordens Folk og bragt en særlig Hyldest til den gæstfri danske Nation, der havde modtaget ham saa ædelmodigt og venligt. Musikken spillede: »Flyv Fugl« og en forhenværende kongelig Balletdanser, der bar den gyldne Vlies' Insignier, havde takket paa Nationens Vegne. Næste Dag var Vliesen ikke til at finde. Den letbenede Kunstner havde opfattet den som en personlig Hædersgave, glemt at aflevere den til Overkellneren og var straks om Morgenens ilet med den paa Assistentshuset.

Det var blevet mer end sent, da jeg kom. Portieren fulgte netop en Herre og en Dame til Vogns, jeg hørte Herren dæmpet nynne: »Kør langsomt, Kusk —« og tænkte, nu slukkes vist de sidste Fakler.

Det første Syn, der mødte mig ved min Indtræden i Spisesalen, var Advokatens Lig. Han laa udstrakt paa Resterne af et koldt Bord med Støylesaalerne lige i Vejret. Hovedet hvilede paa en Bederyg, den ene Haand i et Fad med Hummer, den anden omklamrede endnu Skelettet af en Fasan. Rundt om Liget stod halvtømte Glas med Øl og Vin. Paa Brystet af den hensovede funklede St. Olaf-Ordenens Storkors i Brillanter. Iøvrigt var han spækket med mavebæltede Havannacigarer, formodentlig en sidste Hædersbevisning. De var stukket ind overalt, i Brystindlægget paa Manchetskjorten, i Vestelommerne, i Knaphullerne. De sad der som Patroner. Han lignede en Boergeneral falden paa Valpladsen. Over Panden skyldfri Fred, lukkede Øjenlaag bag Guldbrillerne, om Munden et ubekymret Smil.

Jeg vilde gaa uden at forstyrre den afsjælede, da Værtens blegrode Whiskers pludselig viste sig imellem et Par violette Portiører. Han saa mig ikke, jeg trak mig tilbage i Skyggen. Med to alenlange Regninger i Haanden nærmede

han sig snigende Liget. Den aadselsgravende Hyæne. Kredsede om det, snusede til det og lod med en lynsnar grisk Bevægelse Haanden stryge henover Kjolen paa begge Brystsider. Blot føle, om der var en Tegnebog. I det samme gled der en Trækning over Advokatens Aasyn, og han aabnede Navlegabene et Sekund.

— Hr. Advokat, skyndte Værten at sige med faderlig Bekymring i Stemmen. — Hr. Advokat, De kan dog virkelig ikke ligge her og viftede ham blidt med Regningerne. Men Advokaten vendte sig om paa Siden med Kinden paa Bederyggen og snøvlede, idet han sparkede et Par Glas paa Gulvet:

— Gaa bare væk — ligger udmærket mit Navn er desværre kun Jensen.

Og atter indtraadte Dødens Ro, mens Værten hævede sit Blik mod Pragtsalens Stukloft med Øjne som en anskudt Hjort.

I den tilstødende Kaffesalon fandt jeg »Direktøren« siddende paa en Sofa ved Siden af en Dame. Det var en mig bekendt Baronesse. Ganske vist ikke fra Hofballerne, men dog en veritabel Standsfælle. Baronnen, der arbejdede i Kunstgødningsfaget, sad i et Hjørne af Salonen ved et Spillebord med en mægtig Kammerherrenøgle i blaa Silkesløjfe paa Bagen. Han under-

viste Balletdanseren, der paa dette Tidspunkt endnu var Indehaver af Vliesen, i Ecarté.

Ingen af de Tilstedeværende bemærkede min Ankomst.

Direktøren holdt Baronessens lille aristokratiske Haand i sin store røde Næve. Han saa fuldkommen overjordisk salig ud med en barnlig Tilbedelse i de smaa lyse Griseøjne. Tænke sig, for kun faa Maaneder siden sad han bag mørke Mure, og nu sad han her i elektrisk Lys og drak Likør og klemte en Baronesse. Var det ikke mer end Paradiset?

— Tror Di, Di kunde bli gla i mei? — hørte jeg ham hviske.

Hendes Naade saa bly til Siden.

Da løsnede Direktøren sit Klenodie, Diamantduen med Smaragdbladet, fra sit Skjortebryst og lod den falde i Damens Skød. Hun snapede den hastigt, greb sit Likørglas og nikkede til ham med Tindren i Blikket: — Skaal! De klinkede og drak ud med Øjnene dybt i hinanden.

— Det var Fandens jeg tror ikke, jeg har vundet et eneste Parti, udbrød i det samme Balletdanseren med Falsetstemme.

— Nej, dette var mit Nummer femten, svarede Baronen forretningsmæssigt. Jeg ved ikke, om De ønsker at fortsætte? Og han kastede et

Blik over Skuldrene til sin Gemalinde, der kunde betyde saa meget som: Er Du færdig?

Hun svarede med en Nakkebevægelse. Direktørens Hoved laa mod Sofaryggen. Han var ved at slumre ind. I den nedhængende Haand klemte han en af Baronessens Handsker.

Men hvor var min Ven Kaptejnen, Bue hinde digre, der drittede im Bunde? Forgæves søgte jeg ham i de næste Rum, og paa min Forespørgsel svarede en sørgmodig Opvarteryingling, der pillede Cigaretstumper op af Gulvtæppet, at Hr. Kaptejnen for et Øjeblik siden havde begivet sig til Ro. Overkellneren havde egenhændig ledsaget ham op.

— Hoho, min brave, tænkte jeg, fældet paa Valen. Jeg vil dog se Dig paa lit de parade, før jeg gaar hjem. Og jeg begav mig ind i Hotellet og fik hans Nummer hos Portieren. Men paa Trappen op til Beletagen foer en Dame mig silkeraslende forbi. Det var Baronessen. Hun løb saa hurtig, hun kunde og holdt Kjolen løftet foran med begge Hænder. Inden jeg havde naaet Afsatsen, var hun allerede langt henne ad Korridoren. Saa hørte jeg en Dør blive revet op, lukket og laaset af.

I det samme travede tunge Skridt dernede. Jeg bøjede mig ud. Det var Direktøren. Han hev sig op ad Gelænderet, to Trin ad Gangen

med et glubende Udtryk i Fjæset. Jeg skyndte mig at træde til Side, og han røg forbi mig som den blinde Drift.

En Dør stod paa Klem lige for Opgangen. Der brasede han ind. Der lød et Bums, som han tumlede mod noget.

Saa skinnede en Lysstribе pludselig ud, og jeg hørte Kaptejnens stråalende Bas først i Søvnе, saa kraftigere og vaagen:

— Halløj, Du kvæler mig jo hva i svingende Fa'n vil Du her? Mit Navn er desværre kun Jensen!

GUSTAV ESMANN

GAMMEL GÆLD. To Noveller. 2 Kr. 50 Øre,
indb. 3 Kr. 75 Øre.

I STIFTELSEN. Skuespil i 1 Akt. 90 Øre, indb.
1 Kr. 70 Øre.

PEBERSVENDE. Lystspil i 1 Akt. 60 Øre.

DEN KJÆRE FAMILIE. Lystspil i 3 Akter. 3 Kr.
25 Øre, indb. 4 Kr. 75 Øre.

MAGDALENE. Skuespil i 4 Akter. 3 Kr., indb.
4 Kr. 50 Øre.

DEN STORE MASKERADE. Skuespil i 5 Akter.
3 Kr. 25 Øre, indb. 4 Kr. 50 Øre.

THEATRET. Skuespil i 4 Akter. 2 Kr. 50 Øre.

DET GAMLE HJEM. Lystspil i 3 Akter. 2 Kr.
50 Øre.

ALEXANDER DEN STORE. Lystspil i 5 Akter.
3 Kr. 50 Øre.

IBS RÆVEJAGT. Fortalt for Børn. Illustreret af
Valdemar Andersen. 1 Kr.

